

protestáns
Téka

A Károli Gáspár Református Egyetem
Hittudományi Karának diákújsága

I. évfolyam 3. szám, 2006. november
Megjelenik évente 8 alkalommal:
*szeptember, október, november, december,
február, március, április, május.*

Kiadja:

Károli Gáspár Református Egyetem
Hittudományi Kara

A kiadásért felel:

A KRE-HTK dékánja

A szerkesztőség címe:

1092 Budapest, Ráday utca 28.

Tel/fax: 06/1-218 0266

e-mail: protestansteka@gmail.com

Szerkeszti a Szerkesztőbizottság:

Csőke János, Esztergály Előd Gábor,
Imre Zita, Kovács Zsolt Levente, Miklósy-
Hosszú Odön Koppány, Nyiscsák Emma,
Stefán Attila

Korrektor:

Nyiscsák Emma

Főszerkesztő és tördelő:

Esztergály Előd Gábor

Leveleiket, kézírataikat elektronikus és
postai úton is fogadjuk. A kéziratokat nem őriz-
zük meg és nem küldjük vissza.

A folyóirat megjelenését és terjedelmét az
eladott példányszámok határozzák meg, ezért
minden támogatást hálás szívvel fogadunk a
következő számlaszámra:

Károli Gáspár Református Egyetem
OTP Bank Rt.

11705008-20436034

*(A megjegyzés rovatban kérjük feltüntetni, hogy
a Protestáns Téka számára!)*

HU ISSN 000000000000

Nyomás és kötés:

Zöldbatyu Bt., Budapest

Felelős vezető:

Kosz János

Tartalom

SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI GONDOLATOK	2
PRÉDIKÁCIÓ	4
Cseri Kálmán: Onézimosz	
ÉLŐ HIT	9
Esztergály Előd Gábor: Az értelmiség felelőssége – Beszélgetés prof. Dr. Szűcs Ferenccel	
KÁROLI GÁSPÁR REFORMÁTUS EGYETEM	12
Hittudományi Kar	12
Bölcsészettudományi Kar	13
Állam- és Jogtudományi Kar	18
Tanítóképző Főiskolai Kar	21
IFI	25
Bölcsföldi András: Kedves Violetta!	25
Pogrányi Károly: Ifjúsági misszió	28
Fodor István: Ifjúsági misszió	29
Tar Zoltán: Ifjúsági misszió	30
Kiss Andrea: Ifjúsági misszió	32
Kókai Géza: Ifjúsági misszió	33
KÖNYVAJÁNLÓ	34
HÍREK	35
HUMOR	36

Címlapon:

„Ifjúságnevelés“. Sziget – Közös Pont.

ELŐFIZETÉS

Az újság előfizethető személyesen fél-
fogadási időben a szerkesztőségben, vagy
az Egyetem számlaszámára befizetett elő-
fizetési díjjal, jelezve annak jogcímét.

Az újság előfizetésének ára 1 évre
(postaköltséggel): 2100 Ft/8 szám.

A Protestáns Téka ára: 300 Ft.

SZERKESZTŐBIZOTTSÁGI GONDOLATOK

Szeretettel köszöntjük Olvasóinkat a Protestáns Téka harmadik, novemberi számával. Valószínű, hogy ez a 3. szám más-más érzelmeket vált ki Önökből és mást belőlünk. „Csupán“ 3 hónap és 3 szám. Ellenben rengeteg tapasztalat! Olyanok, amikre nagy szükségünk van, hogy a folyóirat megvalósításával felállított céljainkat maradéktalanul teljesíteni tudjuk.

Megtapasztaltuk a beérkező és a felkutatásra váró anyagok és témák sokszínűségét, és azt a kihívást, ami ezeknek a rendszerezésével együtt jár. Megtapasztaltuk az idő szükségét is, amit egy havonta megjelenő folyóirat előállítására diktál, hiszen most már nem csak a családban, az otthoni gyülekezetben, a Teológián kell helyt állni, hanem minden gyülekezetnél, ahol olvassák a Tékat. Megtapasztaltuk továbbá az emberi szeretet-kapcsolatok jelentőségét, amely Isten kimeríthetetlen szeretetéből táplálkozik, s amely az önzetlen áldozatvállalásban nyilvánul meg. Megannyi kihívás és tapasztalat, amelyekből tanulnunk kell, mert mindez hozzátartozik feladatunkhoz. Ezek a részek teszik majd teljessé azt a küldetést, amelyre elhívott az Úr. Egyedül Istené a dicsőség!

E néhány bevezető sort tekintse a kedves Olvasó egy olyan Szerkesztőbizottság valóságának, amelyik tisztában van gyengeségeivel, de megpróbál javítani hibáin, hogy erőfeszítéseinket Isten termést hozó áldása kísérje.

A Protestáns Téka novemberi számában az ifjúság kérdését helyeztük a középpontba, beleillesztve a 2006-os forradalmi emlékév tematikájába, mint a jövő nemzedékének megtartó erejét. A téma szükségessége és kimeríthetlensége magában hordozza mindenkori aktualitását, így a teljesség igénye nélkül

összeállított anyagot a későbbiekben újabbak fogják követni. A továbbtanulás és az ifjúság nevelése adja jelen számunk vezérfonalát. Napjaink, mondhatni kiszámíthatatlan, oktatáspolitikája szükségessé teszi, hogy részletesen foglalkozzunk a felvételinél és a felsőoktatásban felmerülő problémákkal, kérdésekkel. A legilletékesebb személyek megszólaltatásával próbálunk egy átlátható képet adni Egyetemünket, a Károli Gáspár Református Egyetemet érintő kérdésekről.

Ezen gondolati vezérsík mentén továbbhaladva az ifjúság hitbeli neveléséről, az ifjúsági missziókról közlünk írásokat, melyekből megismerhetjük a fővárosi, a kisvárosi és a falusi gyülekezetek ifjúsági vezetőinek tapasztalatait. Túl azon az élményen, amit egy-egy ilyen személyes beszámoló nyújt az Olvasónak (az illusztrációk segítségével), a tapasztalatcsere szükségességét is hangsúlyozzuk szekularizálódott világunk ifjúságnevelésében.

Végezetül, ismét köszönetünket fejezzük ki mindazon előfizetőnknek és támogatóknak, akik bizalmukba fogadtak bennünket, és szóbeli biztatásukat anyagi téren is alátámasztották. Külön köszönetünket szeretnénk kifejezni az ausztráliai magyar református gyülekezetnek (Sidney), akik felhívásunkra 300 ausztrál dollár adományt gyűjtöttek folyóiratunk megjelenéséhez. A távoli kontinensen élő református testvéreink összefogása reménnyel tölti el szívünket, hogy példájukat követve édes hazánk gyülekezetei is összefognak és adományaikkal támogatják a teológus ifjúság törekvését.

„Jobban boldogul kettő, mint egy: fáradozásuknak szép eredménye van. Mert ha elesnek, az egyik ember fölemeli a társát. De jaj az egyedülállónak, mert ha elesik, nem emeli föl senki.“ (Péld. 4, 9-10.)

LÁBNYOMOK

Álmomban Mesteremmel tengerparton jártam, s az életem nyomai rajzolódtak ki mögöttem: két pár lábnyom a parti homokon, ahogy Ő mindig ott járt énvelem.

De ahogy az út végén visszanéztem, itt-amott csak egy pár láb nyoma látszott, éppen ahol az életem próbás, nehéz volt, sorsom mostoha.

Riadt kérdéssel fordultam az Úrhoz: „Amikor életem kezébe tettem, s követődnek szegődtem Mesterem, azt ígérted, soha nem hagysz el engem, minden nap ott leszel velem.

S most visszanézve, a legnehezebb úton, legkínosabb napokon át mégsem látom szent lábad nyomát! Csak egy pár láb nyoma látszik ott az ösvényen. Elhagytál a legnagyobb ínségben?”

Az Úr kézen fogott, s szemembe nézett: „Gyermekem, sose hagytalak el téged! Azokon a nehéz napokon át azért látod csak egy pár láb nyomát, mert a legsúlyosabb próbák alatt téged vállamon hordoztalak!”

Jsmereetlen szerző. Fordította. Túrmezei Erzsébet

CSERI KÁLMÁN

ONÉZIMOSZ*

Még egy olyan kicsi szolgáról legyen szó ma, akin keresztül Isten nagy dolgokat vitt véghez, és akinek az egyszerű, de hiteles példája máig világít és segíthet minket is különböző élethelyzetekben helytállni. Ő ez a bizonyos Onézimosz.

Ő annyira kicsi ember volt, hogy sokak szemében nem is számított embernek, csak beszélő szerszámnak, hiszen rabszolgaként dolgozott a kolosséi gyülekezet vezetőjének, Filemonnak a házában.

Egy alkalommal meglopta a gazdáját és megszökött. Ezt követően valahogy – nem tudjuk hogy – elkerült oda, ahol Pál apostol éppen börtönben volt, és Pál Jézushoz vezette ezt a fiút. Onézimosz megtért. Örömeiben és hálából elkezdett segíteni ott az apostolnak, amit tudott. Az idős, beteg Pálnak erre szüksége volt és örült neki.

Csak hogy Isten gyermekei soha nem szoktak itt megállni, hanem egyszer csak rájött az apostol, hogy nem becsületes dolog a más szolgáját ingyen igénybe venni. Onézimosznak vissza kell mennie jogos gazdájához. Igen ám, csak ez Onézimosz számára életveszélyes vállalkozás volt, mert abban az időben, ha megkerült egy szökött rabszolga, a legtöbbször – már csak elrettentés végett is – kivégezték, vagy jobb esetben megbélyegezték a homlokán, és egész életében a legkeservebb munkákat kellett végeznie.

Igaz, hogy Filemon keresztyén ember, valószínű nem ütteti le a fejét azonnal Onézimosznak, de valamit neki is tennie kell, mert egy tolvaj szökevényt meg kell büntetni, már csak a közvélemény miatt is.

Kiszámíthatatlan, hogy mi vár Onézimoszra otthon. Mi legyen most? Az biztos, hogy helytelen, ha Onézimosz továbbra is Pálnak szolgál. Erről Pál meg volt győződve. Ugyanakkor féltette lelki gyermekét, akit itt már ilyen kedves és sokatmondó szavakkal illet, hogy hű és szeretett testvér. És féltette Filemont is, nehogy valami olyat tegyen, ami

nem méltó keresztyén emberhez. Ezekben a kényes, nehéz helyzetekben szokott Isten Szentlelke bölcsességet adni azoknak, akik tőle kérik és várják ezt.

A megoldást abban találták meg, hogy éppen akkor indult Kolosséba az a Tükhikosz nevű diakónus, akivel a Kolosséba írt levelet küldte Pál a gyülekezetnek. Írt tehát Pál még egy levelet személyesen Filemonnak, személyesen Onézimoszról és ezt a levelet is elküldte velük. És Tükhikosz kíséretében a két levéllel a kezükben Onézimosz is visszaindult Kolosséba.

Mi volt mindebben a szerepe Onézimosznak? Ez az, amiből sok mindent megtanulhatunk. Mindenekelőtt az, hogy ennek a fiatal keresztyénnek meg kellett tanulnia, hogy attól kezdve, hogy valaki Jézus Krisztus tanítványa lesz, minden döntését hitben és hitből kell meghoznia. Egészen új alapokra helyeződik az élete. Egészen új szempontok szerint mérlegel, és más dönti el azt, hogy valamit tesz vagy nem tesz. Ez hitbeli döntés volt, és azt követelte Onézimosztól, hogy haza merjen menni.

Aztán meg kellett tanulnia, hogy az Isten országa rendjéhez kell igazodnia minden tekintetben. A régi gondolkozása szerint mondhatta volna azt, micsoda mázli, hogy éppen Pál apostolhoz vezetett az útja. S milyen nagy ajándék, hogy ott megismerhette az Úr Jézust. Nosza, itt ő el is éldegél, még jót is tesz: szolgál az apostolnak. Még büszke is lehet rá, hogy ha az óembere még eléggé virulens. Megúsza a szökést és annak következményeit.

Csak hogy az Isten Országára rendjétől ez a régi és sokakra jellemző gondolkodás teljesen idegen. Mert akinek rendeződik a kapcsolata az élő Istennel, annak rendeznie kell minden egyéb dolgát is, ami még a régi életéből visszamaradt. Az emberi kapcsolatait is megtisztítani, megszakítani, vagy megújítani, az anyagi ügyeit is, és minden egyebet, ami még rendezetlen.

*Elhangzott Budapesten 2005. június 26-án, a Pasaréti gyülekezetben.

Na, de itt megszólal megint a régi gondolkozás, hogy ez igen veszélyes dolog. Az Isten sem kívánhatja azt, hogy a megtérése után egy fiatal hívőnek mindjárt szenvedni kelljen, esetleg börtönbe kerülni, vagy ki tudja miket elhordozni.

Onézimosz azonban látta Pál apostol eltökélttségét. Látta, hogy Pál számára bármilyen kényes is ez a helyzet, de maga a feladat rendkívül egyszerű. Mert Onézimosz Filemon szolgája, akkor Filemonnak kell szolgálnia. Onézimosz Filemon tulajdona, akkor nem használhatja őt más senki. És Onézimosz meglopta Filemont, ezt Filemonnak valahogy meg kell téríteni. Ha Onézimosz nem tudja, akkor majd megtéríti Pál, ezen meg ne bukjon a vállalkozás, de neki akkor is haza kell mennie.

Az a kis levél, a Filemonhoz írt levél, ami itt van a Bibliában, tulajdonképpen egy váltó. Ezt írja benne Pál apostol: „...magamnál szerettem volna tartani, hogy helyetted szolgáljon nekem az evangéliumért szenvedett fogságomban. Döntésed nélkül azonban semmit sem akartam tenni, hogy jótetted ne kényszerű, hanem önkéntes legyen.“ És most jön a váltó: „Ha pedig valamivel megbántott vagy tartozik, azt nekem számítsd fel. Én, Pál, saját kezemmel írom ezt, megadom neked!“ (Fil i8-i9).

Ezt is rendeznie kell Onézimosznak, s ha nem tudja önerőből, majd segít a lelki atyja, latba vetve minden lehetőségét.

Onézimosznak meg kell tanulnia azt is, hogy mostantól kezdve minden dolgát, önmagát, az egész jövőjét is arra a Jézus Krisztusra kell bízni, akinek a tulajdona lett, akinek a szolgájává, rabszolgájává lett – Pál apostol többször kezdi így a leveleit, hogy én, Pál, a Krisztus Jézus rabszolgája – és akinek adatott minden hatalom mennyen és földön. Nyugodtan bízza Jézusra, hogyan zajlik le majd ez a találkozás otthon, Kolossében. Nem kell előre filozofálni, találgatni, aggodalmaskodni, elképzelni különböző lehetőségeket. Bízni kell, majd Ő elrendezi. Tudniillik neki Filemon szívében is hatalma van, nemcsak Onézimosz drága neki. Az ő kezében minden ember szíve olyan, mint az edényben a víz, ahogy a Példabeszédek könyvében olvasuk, amerre billenti az ember, arra lötytyen az a víz. Isten így bánik az emberek szívével, gondolataival és akaratával.

És Filemon sem tehet akármit már Onézimoszal. Egyáltalán semmi nem történ-

het Onézimoszal véletlenül az ő gazdájának, és új Urának, Jézus Krisztusnak az akarata nélkül. És ha mégis börtönbe csukadják? Akkor tudnia kell, hogy megérdemelte. Semmi rendkívüli nem történt. Örüljön, hogy csak ekkora büntetést kap, és ott a börtönben is Jézus Krisztus tanítványának kell maradnia, ahogy látta az öreg Páltól, aki ott is az volt, és ott is embereket vezetett Jézushoz. És ameddig ott kell lennie, addig ott kell helytállnia. Egyáltalán semmi végzetes baj vele már nem történhet.

Könnyű ezt így elmondani, de ha egy kicsit beleéljük magunkat ebbe a helyzetbe, akkor nem lehetett még sem könnyű ez Onézimosznak. Kellett ehhez bátorság, alázat, engedelmesség, és mindenekfelett feltétel nélküli bizalom abban a Jézusban, aki az eseményeket igazgatja, és akinek az övéire gondja van.

Kellett bátorság ahhoz, hogy megálljon a meglopott és becsapott Filemon előtt. Kellett alázat, mert az, hogy ők testvérek lettek a Krisztusban, nem változtatott azon, hogy rabszolga maradt, és nem lehet az előbbivel visszaélni. Kellett engedelmesség, hogy amit az öreg Pál, az ő lelki vezetője mond az ige szellemében, az ige iránti tiszteletből, meg a lelki előjárója iránti becsülésből akkor is megteszi, ha fél tőle.

Némelyek szemére vetik Pál apostolnak, hogy ilyen könnyen beletörődött a rabszolgaság intézményébe és nem lázított ellene. Nem lázított ellene, de nem törődött bele. Tudniillik Pál éppen az evangélium erejével vette fel a harcot ez ellen az embertelen rendszer ellen. Az új életet kapott Filemonok, meg a Jézus Krisztus rabszolgáivá vált Onézimoszok, meg a kettőjük között alapjaiban megváltozott kapcsolat volt az az egészen új a keresztyénségben, ami végül is belülről repesztette szét a rabszolgaság intézményét. Mert egészen elképzelhetetlen volt az, amit itt Pál leír, és amit Filemontól kér.

Ezt olvassuk a Filemonhoz írt levél 10. versében: „Kérlek pedig téged az én fiamért, akit a fogságban szültem, Onézimoszért, aki egykor neked haszontalan volt, most pedig neked is, nekem is hasznos. Visszaküldöm neked őt, vagyis az én szívemet ...“ És mit kér tőle a későbbiekben? Ez az, ami egészen forradalmi. „Hiszen talán azért szakadt el tőled egy időre, hogy örökre visszanyerd, most már nem úgy,

mint rabszolgát, hanem rabszolgánál jóval többet: aki nekem is, de sokkal inkább neked, testi értelemben is és az Úrban is szeretett testvéred.“

Micsoda? Egy szökött tolvaj rabszolga, aki egy idő után előkerül, az szeretett testvére legyen annak, akit meglopott, és akinek a rabszolgája? Ennyire átminősíti a kapcsolatokat az újjászületés. Mert ebben a néhány mondatban, amit most olvastam, a kulcsszó ez: az Úrban. Filemon, te is az Úrban talátlad meg az új életet, Onézimosz ugyanabban az Úr Jézus Krisztusban ugyanolyan új életet kapott. Ti testvérekké lettetek. Ez nem teszi semmissé azonnal az eddigi társadalmi kapcsolatokat és ellentéteket, de próbálj meg ennek a szellemében viselkedni. Ez egészen forradalmian új volt akkor, és ez a szellemiség repesztette szét azt a kősziklát, amit említettem.

Persze Onézimosznak nemcsak egy levelet kellett átadnia, hanem az életének valóban bizonyítania kellett azt, hogy megváltozott. Úgy kellett élnie is, hogy Filemon kénytelen legyen megállapítani: ez a gyerek valóban az Úrban van. Benne is él hit által Krisztus, és az új élete hitelesíti mindazt, amit Pál apostol mondott. Tehát nem csak a levél beszél Onézimosz megtéréséről, hanem Onézimosz élete is levéllé válik, amelyik hitelesíti mindazt, amit az apostol leírt.

Ez érdekes gondolat, amit az apostol többször felvet a leveleiben. Talán a legfrappánsabban a Korinthusba írt második levél 3. részében. A korinthusiak kétségbe vonták azt, hogy Pál valóban Jézus megbízásából, valóban tőle kapott üzeneteket hirdet Korinthusban. Erre Pál nem érvel, nem sértődik meg, nem hagyja faképnél őket, hanem a következőket írja. „Elkezdjük-e ismét ajánlani magunkat? Vagy szükségünk van-e, mint némelyeknek hozzátok szóló vagy töletek kapott ajánlólevelekre? A mi levelünk ti vagytok, amely be van írva szívünkbe, amelyet ismer és olvas minden ember. Mert nyilvánvaló, hogy ti Krisztusnak a mi szolgálatunk által szerzett levele vagyok, amely nem tintával, hanem az élő Isten Lelkével van felírva, és nem kőtáblára, hanem a szívek hústábláira.“ (2Kor 3,1-3).

Vagyis azt mondja Pál, hogy nem hozunk az előző gyülekezetekből ajánlóleveleket, hogy bízzatok bennünk, és higgyétek el, hogy amit mondunk, azt nem mi talátltuk ki, hanem a

szolgálat Ura bírta ránk. Nézzetek körül a gyülekezetben: akik befogadták ezt, amit mondtunk, azoknak az életét Jézus Krisztus megváltoztatta. Ez a bizonyíték. Ti vagytok az ajánlólevél, az újjászületettek hitelesítik azt, ami elhangzott.

Nagy dolog, hogy ha valaki csakugyan úgy tud élni, hogy akár szavak nélkül is prédikál az élete. Feltétlenül kell, hogy szóval is tudjunk bizonytságot tenni Jézusról, hiszen a hit hallásból van, mégpedig az Isten igéjének hallásából. De van olyan, amikor valaki már nem tud beszélni, és mégis Jézusra mutat.

Ismertem valakit, sokáig látogattam egy kórházban, aki úgy élt ott valóban, mint Jézus Krisztus tanítványa. Amikor meghalt, nemcsak a kórterem, az egész osztály gyászolta. Nem tudtam, hogy meghalt. Mentem volna látogatni, és nem tudtam, mi van ott. Sírnak a nővérek, szótlán a kórterem, nincs beszélgetés. Láttam, hogy üres az ágya. Elmondták, hogy az utolsó napokban már egyáltalán nem tudott beszélni, de nekem fogalmam nincs arról, hogy ők kit veszítettek el. (Senki rokona nem volt ott.) És hogy mennyire hiányzik, és ők nem tudnak szóhoz jutni és beszélni sem, mert – és akkor sorolták tulajdonképpen nem is a tetteit, nem is elsősorban azt, hogy vizet vitt ahhoz, aki még nem tudott felkelni a műtét után. Ezek nagy segítségek egy kórteremben. De valami olyan áradt ebből a néniből, amit ott mindenki érzékelt, hogy erre a többletre lenne szükségünk, s íme, ez itt van. Tapasztalati valóság. És amikor elment, akkor íme, ez nincs: és üresség maradt a helyén.

Tudunk-e úgy élni, hogy akár szavak nélkül is Jézusra mutasson az életünk, ajánlólevél legyen, evangélium legyen, és azt követően sokkal hitelesebben tudjunk esetleg szólni is a mi Urunkról?

Onézimosz esete egyebek között azt a kérdést is felveti, amit Akvilánál és Priscillánál csak megemlítettünk, hogy nem az a fontos mindig, hogy mit tesz valaki, vagy mit mond, hanem, hogy kicsoda az illető valójában. Ez a felszínes, primitív, materialisztikus gondolkodás, ami körülvesz bennünket, csak azt tartja fontosnak, hogy valaki mit tesz. A teljesítményei adják meg egy ember értékét. S ha már nem tud teljesíteni, öreg, beteg, vagy még kisgyerek, nincs értéke, csak gond, teher,

tehát nem kell. Szabadulni kell tőle. Teljesen torz, beteges gondolkozás.

A Biblia azt mondja: az a döntően fontos, kicsoda valaki. Mi árad belőle, ha meg se szólal, ha meg se mozdul. Amikor megszólal és megmozdul, akkor ennek megfelelően tegye azt is. Legyen hiteles élete. De hitelesen cselekedni és beszélni csak az tud, aki hiteles ember. Akiben valóban él hit által Krisztus. És a Krisztus jó illata árad belőle – ahogy szintén Pál apostol írja a Korinthusi levélben.

Mielőtt az úrasztalához jövünk, három kérdésre válaszoljunk magunkban ma becsületesen.

1. Merem-e jézusi módon intézni a dolgaimat? Merek-e jézusi normák szerint gondolkodni és cselekedni? Úgy, mint ahogy Pál apostol ott a börtönben. Egyszer csak rájön, hogy valamit nem jól teszek. Ez nem helyes, hogy másnak a szolgálója nekem szolgál úgy, hogy ő nem is tud róla. Ezt nem lehet tovább folytatni. Na de ez kényes, nehéz, megoldhatatlan feladat. Nem megoldhatatlan. Ezt meg kell oldani, mert semmit nem akarok úgy tenni, ahogy az nem kedves az én Uramnak.

Nem könnyű ám ez. Vállalkozóknak nem kell magyarázni, hogy ez mennyire nem könnyű. De egyikünknek sem könnyű egy ilyen istentelen világban, ahol sokan azért boldogulnak, mert megszegik nemcsak az Isten törvényét, azt nem is ismerik, és nem is tisztelik, hanem az állami törvényeket is. Attól lehet boldogulni, ha kijátszod. Erre jövünk mi, és a Szentírás alapján azt mondjuk, hogy minden helyzetben szeretnénk jézusi módon gondolkodni, dönteni és cselekedni. Aki ezt megpróbálja, lehet, hogy nehezebben fog boldogulni, de meg fogja tapasztalni, hogy ugyanúgy, ahogy Onézimosznak, Jézus Krisztus ma is ad az ilyeneknek bátorságot, alázatot, engedelmességet és benne vetett bizalmat. Merjük-e ezt megkockáztatni, és ami éppen most nem ilyen tiszta, nem jézusi az életünkben, azt merjük-e ilyen alapra helyezni?

2. A másik kérdés: beszédes élet-e az életünk? Beszél-e az életünk arról a többletről, akár szavak nélkül is aki Jézus, akit ő jelent már nekünk? Bekövetkezett-e ez a forradalmi változás az életünkben, amit a Biblia újjászületésnek, Jézus Krisztus felülről való nemzésnek nevez? Beszédes életté vált-e az életünk?

Milyen céllal jövünk például az istentisztelet-

re? Olyan sokan azt mondják: szeretnék egy kicsit megnyugodni. Ilyet Isten nem ígér. Ő nem egy kicsit megnyugtat minket. Jézus azt mondja: „Az én békességemet adom nektek. Nem úgy, mint a világ adja.“ Ő sokkal többet ad. Ne érzük be ilyen kevéssel. És azt mondja: az ő igéje sziklazúzó pöröly, és kétélű éles kard, ami elhat a szívnek és a velőnek a megoszlásáig, és megítéli a gondolatainkat is, meg a szívnek az indulatait. És itt a megítéli: kettéválasztja. Ez tiszta, ez tisztátalan, ahogy Pál egyszer csak rájött, hogy ez tisztátalan. Onézimosz ne nekem szolgáljon, hanem a gazdájának.

Mindennapi tapasztalatunk-e ez, hogy Isten így beszélhet velünk? Ettől lesz beszédessé az életünk, ettől fog megtisztulni. Ennyi templomba járás után nem kellene-e már végre valóban áttörnie az evangéliumnak a páncélunkon, kilépni valamiféle langyos, jó szándékú vallásoskodásból, és ezt a forradalmi változást átélni? Jézus az én Uram, és egy Jézus nélküli világban az ő tanítványaként akarok élni. Nem is tudom előre, hogy ez mit jelentene, de ő erre hívott el, aztán majd lépésről lépésre ő nemcsak világossá teszi, hanem erőt is ad hozzá.

Az első kérdés az volt: merünk-e mindenben jézusi módon gondolkodni és cselekedni? A második: beszél-e a pusztá létünk másoknak Jézusról? Ha nem, akkor nem azzal kell foglalkozni, hogy mit teszek, és mit mondok, hanem, hogy ki vagyok.

3. A harmadik egy fontos párhuzam. Hisszük-e, hogy Jézus Krisztus ugyanazt tette velünk, amit Pál apostol Onézimoszal? Onézimosz halálra méltó bünt követt el. Pál apostol azonban levele által elkíséri őt Filemonhoz, és kegyelmet kér a számára. Onézimosz viszi a kegyelmi kérvényt a kezében, hogy fogadja őt vissza.

Velünk ugyanez történt. Mindent elkövetünk azért, hogy Isten igazságos ítélete sújtson. Akkor mellénk szegődött Jézus, és kérleli az Atyát, hogy bocsásson meg nekünk, sőt fogadjon vissza gyermekeivé. Hisszük-e azt, hogy egyedül Jézusnak köszönhető, hogy amikor Isten elé járulunk, nem az igazságos Isten büntetésével találkozunk, hanem a kegyelmes Isten bocsánatával? És tudunk-e, akarunk-e ebből a kegyelemből élni?

Ezért van megírva az úrvacsora szereztetési igéjében, hogy ilyenkor mindig „az Úrnak

halálát hirdessétek.“ Miért? Mert egyedül Jézus Krisztus golgotai kereszthalála volt az az áldozat, amit Isten érvényes fizetőeszközként elfogad mindannyiunk tartozásának a törlesztésére. Amit itt Pál ír, hogy én megfizetem neked, amivel ő károsított meg, erről olvasunk Jézussal kapcsolatban is. Ő fizette meg a kereszten azt, amivel mi megloptuk Istent, s amivel meglopjuk talán folyamatosan. Meglopjuk az ő dicsőségét, nem adjuk meg az egyedül neki kijáró imádatot, a bizalmat, engedelmességet stb. Jézus kifizette ezt a mi tartozá-

sunkat. Hisszük-e ezt igazán?

Jó lenne kíméletlen becsületességgel megvizsgálni és nem mindjárt azt mondani: persze, konfirmáción is volt erről szó. Sokszor van erről szó, de be van-e írva a szívünk hűstáblájára – ahogy olvastuk most a Bibliában. Mert ha ez be van írva, akkor lesz az életünk olyan hitelesítő levél, amelyik szavak nélkül is beszél másoknak Jézusról, és akkor lesz erőnk az élet kényes helyzeteiben is megmaradni Jézus tanítványának, és olyan módon cselekedni, ahogy azt ő mondja.

Az ég titkait fürkészve

ESZTERGÁLY ELŐD GÁBOR

AZ ÉRTELMISÉG FELELŐSSÉGE

– Beszélgetés prof. dr. Szűcs Ferencsel, a Károli Gáspár Református Egyetem rektorával –

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50 éves, jubileumi megemlékezései tölti ki nemzetünk mindennapjait. Amiért akkor a nemzettestvéreink küzdöttek, a szabadság kivívása az élet minden területén, az most valóra vált. Betekintést nyerhetünk az életünket meghatározó közügyekbe, kifejezhetjük véleményünket, jogszerűen demonstrálhatunk, sztrájkolhatunk, egyszerűen szólva befolyásolhatjuk nemzetünk működését. A közéleti személyiségek, nemzetünk vezetői nem dolgozhatnak már zárt ajtók mögött, az információn alapuló világunk lehetetlenné teszi az elrejtőzést, bármit tesznek, az előbb vagy utóbb de kiderül. A két hónappal ezelőtt napvilágra került megbotránkozató miniszterelnöki beszéd, és az azóta kialakult feszültség, amely a megemlékezésre is rányomta bélyegét, súlyos morális válságba sodorta országunkat, nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi közvélemény előtt is. A sok megválaszolatlan kérdés közül azt kérdezném Szűcs Ferenc professzor úrtól, hogyan képzelhető el az, hogy egy kormányfő, egy egyetemet végzett értelmiségi, következmény nélkül teheti meg azt, hogy nem vállalja a felelősséget a saját és a rábízott munkatársak tetteiért? Az értelmiségi réteg egy része, köztük a református is, felemelte hangját ez ellen a tarthatatlan magatartás ellen, de hol van az összefogás cselekvő ereje?

Hadd kezdjem a végén. Az értelmiségi létre utalt, amelyet ma talán nehezebb definiálni, mint néhány évtizeddel ezelőtt. Akkor ezt könnyebben lehetett akár egyfajta foglalkozási kategóriának is tekinteni. Gondolok itt a hagyományos falusi társadalomra, ahol a pap, a jegyző, a tanító, az orvos, a gyógyszerész stb. számított értelmiséginek a munkások és földműves gazdaemberek mellett. Természetesen már akkor is volt szó átvittebb értelemben az értelmiségről, mint társadalmi hivatásról. Ezt ma már nehéz lenne foglalkozáshoz, vagy akár csak az egyetemi végzettséghez kötni.

Karácsony Sándor pl. arról beszélt, hogy egy nép más-más csoportjaiban érez és cselekszik, míg az értelmiségében gondolkodik. Babits pedig „az írástudók árulásáról“ írt, amiben már a gondolkozó és a közösséget befolyásolni tudó emberek felelősségét vetette fel. Lényegében erről a prófétai magatartásról, ill. ennek hiányáról beszél a Jónás könyve c. művében is. Hozzánk ez azért is közel kell hogy álljon, mert mind az ószövetségi próféták, mind a reformátorok koruk társadalmának élő lelkiismerete is voltak, akik néven neveztek mind az egyéni, mind a szociális bűnöket. Az más kérdés, hogy milyen eredménnyel. Ezzel már azután napjaink említett kérdéséhez érkeztünk, amelyben nem annyira az értelmiségi lét, mint inkább a közélet tisztasága vetődik fel. Nem igazán vigasztaló számunkra, hogy korrupcióról, hazugságról lépten-nyomon olvasunk más országok politikausaival összefüggésben is, hiszen – legalábbis Európában –, ebből az érintettek általában levonják a következtetéseket. A demokráciák alkotmányos lehetőségei ugyanakkor gátat is szabnak a cselekvésnek, és persze rá is mutatnak a demokrácia működésének arra a gyengeségére, hogy a többségi-kisebbségi döntési mechanizmus mind morális, mind szakmai szempontokból rossz döntéseket is hozhat a közösség számára. A nyilvánosság ugyanakkor nagy erőforrás lehet, továbbá nekünk hívó embereknek az a bizonyosság, hogy az igazság mindig megáll a maga lábán és előbb, vagy utóbb győzedelmeskedik.

Nagyon fontos kérdésekről beszélünk, hiszen ezen események hatására a most felsőoktatásban résztvevő diákok, a jövőendő értelmiség elbizonytalanodhat, nem tudva, hogy egy cél elérésében milyen eszköz a megengedett, mi a helyes és követendő példa. A Károli Gáspár Református Egyetem és a hozzá hasonló keresztyén értékeket képviselő felsőfokú intézmények elsősorban a

tiszta, az egyetemes keresztyéni értékek segítségével képes ellensúlyozni ezeket a kívülről érkező behatásokat, milyen más eszközök állnak rendelkezésére egy olyan intézménynek, amely a jövő értelmiségét képzí?

Az egyetem küldetéséhez valóban hozzátartozik ezeknek az értékeknek a közvetítése. A keresztyén evangéliumi háttér azonban mind az elbizonytalanodástól és közönytől, mind a radikalizmustól meg kell, hogy óvjon bennünket. A kitartás saját céljaink mellett – bibliai szóhasználatnál az állhatatosság – keresztyén erény. Ugyanakkor a cél nem szentesít minden eszközt, még akkor sem, ha ezeket mások ellenünkben használnák is. Úgy gondolom, hogy a keresztyén közéleti etika általános útmutatásain túl nincsenek olyan viselkedési sablonok, amelyek mindig, minden politikai szituációban és mindenkire egyformán alkalmazhatóak lennének. Ezért nem vagyunk felmentve az alól, hogy megvizsgáljuk, „mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata“ (Róma 12,2.). Én magam a bibliai zsolttárból szoktam vigasztalást nyerni az olyan helyzetekben, amikor eszköztelennek és tehetetlennek érzem magam. De nem gondolom azt sem, hogy korai keresztyén elődeinknek sokkal természetesebb és könnyebb lett volna az apostol tanácsát megfogadva könyörgéseket tartani a római császárokért és korrupciós helytartókért. De nekik éppúgy szükségük volt arra, mint nekünk ma, hogy könyörögjenek „csendes és nyugodalmas életért“, amelyet „tisztességgel“ lehet élni (1Tim 2,2). Tudom, hogy ez a bibliai parancs nem helyettesít esetleges más politikai aktivitást, de biztos vagyok abban, hogy ezt sem helyettesítheti semmi más.

Volt időnk megtapasztalni az elmúlt öt szabad választás alatt, hogy a politikusok, a megválasztott képviselők, kormánytagok nem mindig a szakértelműkhöz kapcsolódó pozíciót foglalják el, sőt szakmailag nem egy esetben alkalmatlanok bármilyen, az ország sorsát meghatározó pozíció betöltésére. Elképzelésem szerint egy politikusnak egyszerre polihisztornak is kell lenni. Ertenie kell valamennyire a joghoz, a gazdasághoz, a pszichológiához, a filozófiához és nem árt, ha némi teológiai rátekintése is van a dolgokra. Mit gondol a professzor úr, egy ilyen céltudatos alap-

képzés, vagy akár továbbképzés nem segítené-e ki a politikai társadalmunkat ebből a morális válságból? Lehet, hogy nyitott kapukat döngöttek, de a Károli Gáspár Református Egyetem nem tervezett-e valaha is politikus-képzést indítani, hiszen valamennyi területhez megvannak a megfelelő szaktekintélyei, és a református értelmiségnek, hogy úgy mondjam, tradicionális szerepe van az ország vezetésében, gondolva itt neves XIX. és XX. századi református politikusokra, vezetőkre?

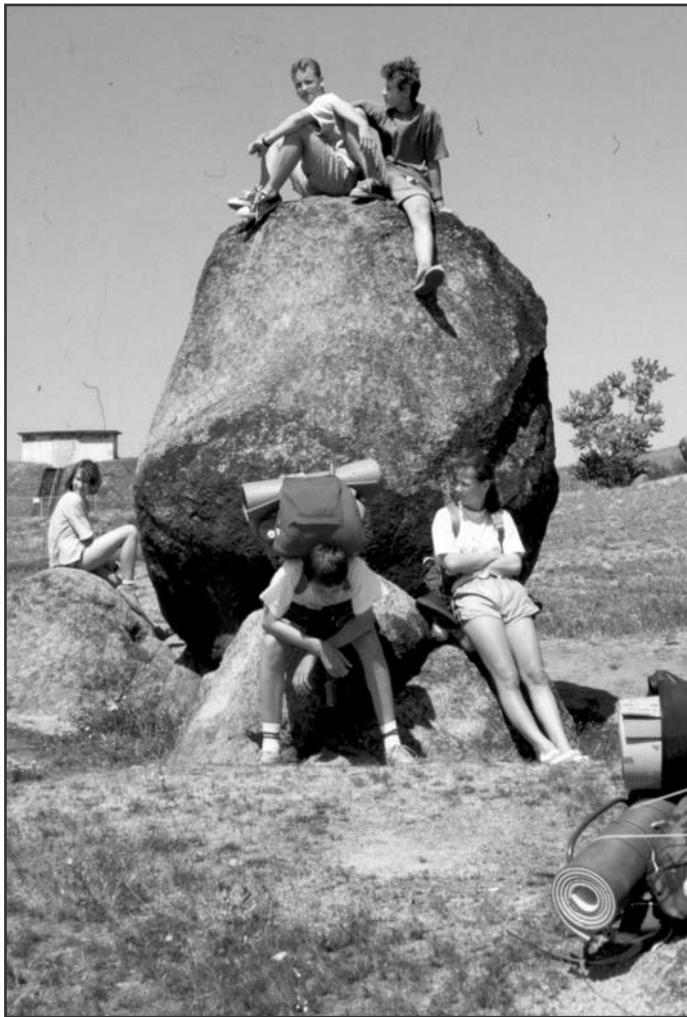
Én nem abban látom a közéleti szereplők, képviselők alkalmasságát, hogy polihisztorok-e, vagy sem, hiszen ilyenre a XXI. században egyre kevesebb esély van. Ám megbízható szakértői háttér közreműködésével jó áttekinthetőségre, hosszú távon is hasznos döntések meghozatalára képeseknek kell lenniük. De ugyanezt várom el, mint állampolgár is, hogy a mindnyájunkat érintő bonyolult gazdasági, jogi és egyéb szakmai problémákat közérthetően és csúsztatások nélkül mondják el nekem. Itt a kommunikációnak és a média etikának van nagy szerepe. Ennek a szabályát már Deák Ferenc megfogalmazta: hazudni pedig nem szabad. Ha politológus képzésünk egyelőre nincs is (a terveink közt szerepel), van kommunikáció szakunk és jogi karunkon folyik a média jog oktatása. Mindkettőben szerepelnie kell a média etikának is. A történelem szakon pedig elő kell kerülnön a nagy protestáns államférfiak tanulmányozása. Szándékosan használtam az államférfi kifejezést, mert véleményem szerint ilyenekre lenne igazán szükség. Az nagyon kevés, hogy valaki csak politikus. Az előbbi jellem, műveltség, hit és emberi nagyság kérdése. Csak reménykedni lehet, hogy lesznek ilyenek a jövőben is. De ahogy nagy tanár-, jogász-, teológus egyéniségeket nem produkál önmagában egy képzési forma, ugyanúgy nagy államférfiakat sem. Egy ország közéletének színvonalához pedig ezek valamennyien hozzátartoznak. Szeretném megérni, hogy a Károliról mindegyik kategóriában kikerül majd néhány ilyen kiválóság. Erre bíztat, de kötelez is bennünket a református iskolarendszer öröksége.

Végezetül milyen üzenettel zárhatnánk ezt a beszélgetést?

Talán azzal, hogy jó lenne, ha az előbb el-

mondottak nyomán sokakban feltámadna a kiválóság iránti igény, igényesség. A lelkipásztori hivatás kapja vissza értelmiségi rangját! Ravasz László már a két világháború közt megfogalmazta, hogy az egyház politikai felelősségének az elsődleges színtere az igehirdetés. Nem a direkt és pláne nem a pártpolitikai prédikációra gondolt, hanem az eligazító, életformáló igehirdetésről beszélt, amely a hallgatók hitén, erkölcsi magatartásán keresztül világosság lehet a sötétben. Ehhez a maga közérthető, műalkotás számba menő prédikációival adott elsősorban példát. Nemcsak reformátusok, hanem valamennyi felekezet

hívei milliónyian hallgatták esemény számba menő rádiós igehirdetéseit. A színművész hallgatókat pedig hozzá irányították a szép magyar szónoki beszéd tanulására. Én akkor lennék boldog, ha ilyen gondolati és tartalmi igényességgel, hittel és elkötelezettséggel szóló igehirdetők kerülnének ki a Hittudományi Karról. Tragikusnak tartanám, ha az egyházunkat most eluraló lapos középszerűség hosszú távon állandósulna. Ez aligha mehet anélkül, hogy vissza ne állítanánk a kemény homiletikai kritika magas mércéit és az ehhez igazodó önkritika alázatát.

Az Ingókő meghódítása

gyülekezeti taggal lehet találkozni, akik eredeti nyelven szeretnék olvasni a Bibliát, akik a Biblia és a teológia bűvkörébe kerülnek. A többségük már családdal, egzisztenciával rendelkezik, de ezzel a szellemi kihívással szeretnének megbirkózni. Esetleg erre egy kisebb összeget is rászánna, hiszen ez egy önköltséges képzés.

Hangsúlyos a „protestáns“ jelző is, hiszen szándékaink szerint egy olyan képzést indítunk, ami nyitott más protestáns felekezetek tagjai iránt is. Egy egyetemi szintű képzés számukra

is érdekes lehet. Diákjaink között jelenleg is van több más felekezethez tartozó, így ezt az igényt megalapozottnak tartjuk. Szerettel várjuk a jelentkezőket a kisebb protestáns egyházakból is!

Mennyire lesz költséges a képzés?

Nyugodtan mondhatom, hogy budapesti viszonylatban egy kifejezetten barátságos összegről van szó. Az érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást a Dékáni és Tanulmányi Hivatal.

Bölcsészettudományi Kar

KOVÁCS ZSOLT LEVENTE

BÖLCSÉSZET A GLOBÁLIS KIHÍVÁSOK ÉS A PROTESTÁNS ÉRTÉKEK METSZÉSPONTJÁN

Dr. Kulín Ferencet, a KRE-BTK dékánját arról kérdeztem, hogyan vélekedik azokról a változásokokról, amelyek a bölcsészetet érintik. Mit jelent ez az egész egyszakos kérdéskör, és ezeknek a változásoknak az előnyei és a hátrányai milyen mértékben változtatják meg az egyetemi életet, a diákéletet és az oktatás életét?

Fogas kérdés, merthogy nehézséget jelent az új felvételi rendszer és az új oktatási rend is a hallgatónak, mert igazán még nem forrott ki ez az új felvételi szisztéma. Az elmúlt három évben folyamatosan változtatgatják a szabályokat. Ha én egy gimnazista helyébe képzelem magam, aki első éves korában elhátározza, hogy majd a bölcsészkarra akar jelentkezni, akkor az érettségiig tartó 3 évben 3 különböző feltételrendszerrel kellett, hogy szembesüljön. És eközben azt is meg kellett, hogy tudja, hogy az államnak bevallott szándéka csökkenteni a bölcsészképzés volumenét. Tehát nehezen követhető szabályok és csökkenő létszám: összességében nehezebb helyzetben vannak a leendő bölcsészek. Ugyanakkor van egy szembetűnő következtetlenség az állami szabályozás rendszerében. Eredetileg ugyanis a felvételi vizsgát az emelt szín-

tű érettségi helyettesítette volna, ez volt a törvényalkotók szándéka, és teljesen ésszerű lett volna, hogy így legyen. De amikor kiderült, hogy nagyon kevesen jelentkeznek emelt szintű érettségire, és ha csak azok léphetnek be az egyetemre kapuján, akik leteszik az emelt szintűt, akkor bezárhatnának az egyetemek. Ezen rögtön könnyítettek, és be lehet jönni középszintű érettségivel is. Ez a kavardás, ez a zavar viszont már az oktatás színvonalát fenyegeti, veszélyezteti, mert hiszen ez azt jelenti, hogy olyanok is eséllyel indulhatnak a felvételi vizsgán, akik az érettségi előtt nem gondoltak rá komolyan, hosszú időn keresztül, hogy ők ezt a pályát választják; illetve akármilyen egyetemre mennek, hogy éppen azt a pályát választják. Tehát nincs emögött a felvételi rendszer mögött az a kényszerítő körülmény, hogy a majdani egyetemista 14-15 éves korában már tudatosan készüljön egy pályára. Ez rossz. Neki is rossz lesz, mert a minőség megroppanása az ő érdekeit is sérteni fogja, de nehézséget jelent az egyetemnek is, mert végtelenül különböző színvonalú hallgatók között, illetve inkább különböző felkészültségű hallgatókkal kell együtt dolgozni.

És végül a társadalomnak is, mert romlik az értelmiség színvonala is.

Persze, hát világos. Ez devalválódását jelenti az egyetemi képzésnek. Na most ami az egyszakosságot illeti, ez is bonyolultabb dolog. Tudniillik hasonló dolog történt, mint az emelt szintű érettségi tervével. Az első hírek még arról szóltak, hogy valaki a 3 évig tartó, úgynevezett BA képzés után az MA-ra, vagyis a mesterképzésre mehessen, ahhoz nagyon jó szinten kell teljesítenie 120 kreditet. Itt a számítgatások hasonló módosítást indokoltak, mint amit említettem az érettségi esetében, tudniillik, hogy ha csak a főszakjukról jelentkezők mehetnek tovább a mesterképzésre, ahol újabb felvételi vizsgát kell tenni, akkor túlságosan szűk lenne ez a bázis, amelyikből merít a mesterképzés. Ezért ezt úgy bővítették ki, hogy a minor szakkal is tovább lehet menni a mesterképzésre, azaz, ha 3 év alatt 50 kreditet teljesít valaki a másodszakból, akkor esélyes arra, hogy felvételizzen egy mesterszakra. Na már most az, hogy valaki 3 év alatt 50 kredittel, vagy 120 kredittel végez el egy szakot, az nyilvánvaló, hogy nem lényegtelen különbség a továbbtanulás szempontjából. Itt megint egy olyan színvonal-egyenetlenség vagy színvonal-probléma van beépítve a rendszerbe, aminek a problémáival igazán csak 2 és fél év múlva fogunk találkozni, amikor elindul az első mesterképzéses évfolyam.

Nem érzik a bölcsészeten diszkriminatívnak azt, hogy más karokon, például az orvostanhallgatóknál nem vezették be a bolognai rendszert?

Engem a diszkrimináció ebben az esetben nem érdekel, mert nem azért tartom rossznak ezt a rendszert, mert máshol nem vezették be, hanem azért, mert itt bevezették. Nem volt végiggondolva, hogy egyrészt mi legyen azzal a kétharmadnyi bölcsészhallgatóval, aki 2006 őszén elindult mondjuk egy történelem szakon, és 2009-ben ennek az induló létszámának csak az egyharmada mehet csak tovább a mester szakra. Mi van a másik kétharmaddal? Ez a szűrés két szempontból is logikátlan. Egyrészt azért, mert a BA-val 3 év után diplomát nem lehet szerezni. Kapnak valami bizonyítványt, mely bizonyítványhoz oda is rendelkeznek bizonyos foglalkozás-megnevezéseket, de

olyanokat, amelyek gyakorlatilag vagy sosem voltak, csak ezután jönnének létre, vagy ezután sem jönnek létre. Tehát igazából nem látszik, hogy mi lesz a piaca, munkaerőpiaca ennek a kétharmadnyi, BA-t végzett hallgatónak. Ez az egyik probléma. A másik probléma az, hogy éppen úgy szakos, tehát valamilyen speciális szakos képzést kell, hogy kapjanak ezek is, mint azok, akik aztán továbbmennek a mesterszakra. Hogyha tudja a felsőoktatáspolitikai, hogy X fővel, méghozzá az induló létszám nagyobb részével nem akar diplomát szereztetni, akkor miért tereli be őket szakos képzésbe? Mi értelme van, hogy mondjuk egy magyar szakos, aki majd egy semmire nem való bizonyítványt kap, posztmodern irodalomtudományi irányzatokat tanuljon, vagy az összehasonlító módszertan rejtelmeiben mélyedjen el? Nem fogja se tanárként használni, se kutatóként. Ha pedig azt mondjuk, hogy van, mert a bölcsészsképzésnek mindig volt egyfajta mozgástere, vagyis a bölcsészeknek mindig volt mozgástere a szakukon kívül, akkor viszont induljunk ki ebből. Induljunk ki abból, hogy lehetne olyan bölcsészsképzés, amelyik nem igényel szakmai előképzettséget, tehát egyszakos előképzettséget. Akkor sokkal inkább célszerű lenne olyan típusú bölcsész szakokon gondolkodni, amelyek elmozdulnak ettől a hagyományos rendszertől, tehát a szakirányú rendszertől, és valami integrált bölcsészteret, vagy bölcsészstúdióumok integrált rendszerét tanulnák, amelyek tartalmazhatnák a 21. század elejének legfrissebb ismereteit, szemléletét, a bölcsészteret és társadalomtudományok minden területéről. Akkor ki kellene dolgozni egy olyan dolgot, hogy a humántudományokban, a bölcsészstúdióumokban valamiféle érzékenységgel rendelkező fiatalokat képezzen az egyetem. Ennek volna talán értelme. De így, hogy se szakos képzéshez nem jutnak el, se egy általános bölcsész-, vagy társadalomtudományi alapképzést nem kapnak, így nem látszik sok értelme.

Mégis valamiféleképpen nem bántja az igazságérzetét, hogy ez alól a rossz rendszer alól vannak kivételezettek? Például a jogászok is...

Engem abszolút nem foglalkoztat az, hogy vannak kivételezettek. Én azt gondolom, hogy a jogászok jobban járnának, ha élnének a

lehetőséggel, hogy náluk BA képzés folyjon. Jobban járnának, mert az államigazgatásban, az önkormányzatoknál, különböző kulturális, politikai, diplomáciai intézményeknél, műhelyekben igenis lehet, bizonyos jogi és államigazgatási ismeretekkel középfokon is, középszintű ismeretekkel is munkát találni, míg ennek megfelelő bölcsész ismeretekkel szakszerű munkát nem lehet találni. Tehát én nem azt mondom, hogy én sértve érzem magam, hogy ránk kényszerítették, rájuk meg nem kényszerítették, hanem azt mondom, hogy nem volt átgondolva a rendszer, és minden bizonnyal nem is áll meg ez a változtatási folyamat ebben a stádiumban, mert a következő esztendőök felszínre fogják hozni ennek a rendszernek az abszurditásait.

Azt szeretném még kérdezni, hogy az értelmiségi illetve bölcsészképzésnek milyen távlatai vannak magyar, illetve európai szemmel? Mit lehet kínálni ezeknek a diákoknak?

Nézze, ha idáig mást se mondtam, minthogy ami most zajlik, az egy bizonytalan eredményű vagy kimenetelű vállalkozás. Most éppen azt fogom hangsúlyozni, hogy a jelenleginél lényegesen intenzívebb és nagyobb felületű bölcsészképzésre lenne szükség. Ugyanis azt elfogadom, hogy Magyarországon nincs annyi bölcsész tanárra és bölcsészkutatóra szükség, mint ahányat az egyetemek képeznek. Ugyanakkor azt tapasztalom, meg tapasztalhatja mindenki, hogy az élet minden területén hiányzik egyfajta humán műveltség, hiányzik a korszerű humán műveltség. Nemcsak a műveltség, hanem hiányzik az a fajta szemlélet, értékrend, amely sehonnan máshonnan nem teremthető elő, mint a bölcsész tudományokból, társadalomtudományokból, általában a humán területről. Vagyis van itt egy ellentmondás: a meglévő vagy az eddig működő struktúrában túlermelés van, és ezzel egyidejűleg társadalmi méretekben a bölcsész műveltségből és érzékenységből rosszul állunk. Vagyis nagyon-nagyon indokolt lenne az új formáit, az új technikáit kimunkálni a bölcsészképzésnek. Hogy milyen irányban, azt egy rövid beszélgetés keretében nem tudom kifejteni, és nyilvánvalóan nem is lehet íróasztal mellől kitalálni, hogy mi a megoldás. Egy biztos: egy olyan időszaknak kellene

következnie, amikor az egyetemek valóban autonóm intézményekként kísérleteznének az új típusú bölcsészképzéssel és még hozzáteszem: társadalomtudományi képzéssel. Lehet, hogy a kísérlet részben megújítaná azt a gyakorlatot, aminek nagy hagyománya volt a magyar oktatás, felsőoktatás történetében. Utalok itt arra, hogy a kiegyezés utáni felsőoktatási rendszerben, tehát az Eötvösök által létrehozott magyar egyetemi rendszerben a II. világháborúig nagyon komoly gyakorlata volt annak, hogy a legkülönbözőbb szakmákra, pályákra jelentkező fiatalok bölcsészet is tanultak. Tehát elment valaki orvosnak, közgazdásznak, mérnöknek, bányamérnöknek, agrárszakembernek, de valamennyi bölcsészet is tanult. Tehát 1-2-3 szemesztert fölvevett valamelyik nagy hírű professzornak az előadásából, vagy egy szemináriumra beiratkozott. Nem azért, mert úgy gondolta, hogy talán még nem biztos, hogy ő orvos, mérnök, vagy esetleg bölcsész lesz. Pontosán tudta, hogy mi akar lenni, csak úgy gondolta, hogy ahhoz, hogy jó orvos vagy jó mérnök legyen, ahhoz nem árt, ha a középiskolában elsajátított irodalom, művészet, etika, filozófia ismereteit még egy kicsit tovább mélyíti. Meg lehetne teremteni ezt a lehetőséget az új rendszerben is, annak ellenére, hogy látjuk, minden szaktudomány hihetetlen mértékben fejlődött, és egyre nehezebben préselhető bele az oktatási időtartamba. Minden szaktudomány felsőoktatása, vagy oktatása felső fokon feltételezi azt, hogy az adott tudományág művelői és pedagógusai, didaktikusai 10 évenként megújítják a saját módszertanukat, és legyőzik ezt a problémát, hogy hogyan lehet a növekvő ismeretanyagot úgy szelektálni, hogy az ne csak a szakbarbárságnak a tananyagát kínálja, hanem beleférjen mellette egy általánosabb műveltségre is.

Az előbb felvázolt képzési elképzelésekben miféle többletet jelent az a református szellemiség, amit a Károli Egyetem bölcsészkarja kínálhat a diákoknak?

Mondok egy egészen konkrét lehetőséget: a bolognai rendszerben megjelent az úgynevezett szabad bölcsészet nevű... tulajdonképpen szaknak mondjuk, de éppen az a lényege, hogy nem szak, tehát egy integrált bölcsész ismeret-

teket kínáló 3 vagy 5 éves stúdium. Nyilvánvaló, hogy ebben a szerkezetben, ebben a tárgyban vagy szakban rejlik a legtöbb lehetősége annak, hogy megjelenítsük az egészen sajátosan keresztyén-protestáns értékeket és szemléletmódokat. Hogy pontosan hogy fog ez történni, ez a közeljövőben dől el, mert ez egy most bontakozó szak. Nagyon izgalmas kihívás, és nagyon nagy lehetőséget kínál arra, hogy egy hosszú időn keresztül csak teoretikusan szóba hozott lehetőséggel, nevezetesen azzal, hogy itt a teológia, a bölcsészkar, a jogi kar együttműködjék, ezzel a lehetőséggel éljen. Egy ilyen több típusú szabadbölcsészet szakot tudok elképzelni. Ha a többi nagy szak esetében azt mondjuk, hogy van szak kategória és vannak szakirányok, akkor azt mondanám, hogy itt is úgy tudom elképzelni a szabadbölcsészetet, hogy az egy nagyon tág keretek között mozgó főszak, aminek lehetnének szakirányai, és a szakirányok egyike több teológiát, vallástudományt kínálna, a másik több néprajzot, művészettörténetet, a harmadik több etikát, filozófiát, stb. Tehát miközben mindegyik több mindent dolgozna föl, valamilyen irányba egy picikét többet nyújtana. Na már most ez a lehetőség persze függetlenül attól is létezik, hogy egyházi egyetem csinálja vagy sem. Ami az egyházi egyetem, és konkrétan a mi lehetőségünket illeti, nekem a hely szellemétől függetlenül is az a meggyőződés, hogy az európai felsőoktatás egy kivételes helyzetbe került az ezredfordulón. Kivételes helyzetbe került, mert hogy olyan globális problémákkal kell birkóznia az emberiségnek, amely problémák gyökere az európai kultúrában, ezen belül is a keresztyénségben rejlik. Vagyis azt gondolom, hogy azok a végtelen ellentmondások, amelyek a 21. század civilizációját jellemzik, azok valamilyen módon a nyugati típusú, tehát európai gyökerű kultúrából bontakoztak ki. És ezeknek a problémáknak a megértéséhez és kezeléséhez elsősorban az európai kultúra és tudományok művelőinek kellene valamiféle kínálatot vagy mintát nyújtani. Vagyis bármennyire is igaz az, hogy a tudomány egyetemes, a tudomány művelése, ezt a tudománytörténet bizonyítja, a kultúráktól és a kultúrákban kódolt értékrendszerektől, szemléletektől függően különböző. A mai világkultúrában az európai keresztyén tudomány és

kultúrájának valami egészen kivételes feladata van. A saját örökségét kell megtanulnia, feldolgozni és feldolgoztatni. Hogy a protestantizmusnak ezen belül milyen nagy helye és küldetése van, ahhoz elég talán, ha arra utalok, hogy az egész modernitás végül is azzal a szellemi forradalommal párhuzamosan, ok-okozati összefüggésben indult el, amelynek reformáció a neve. Az a nagy vakmerő vállalkozása az európai kultúrának, hogy az anyagelvűséget és a szakrális értékek világát valahogy közös nevezőre hozza, hogy a tőke uralmát valamilyen morális kontroll alá helyezze. Ez a vállalkozása az európai kultúrának a reformációval kezdődik. Csak úgy tudom felfogni a 16. századtól zajló európai történelmet, mint egy folytonos reformáció történetét. Tehát egy olyan történetet, amelyben egyszerre indultak be és eszkalálódtak az anyagi javak kultuszára épülő nagy filozófiák és politikai törekvések, és ezzel párhuzamosan ezeknek a filozófiáknak és politikai törekvéseknek valamiféle vallási és morális kontrollja. A jelen kor nagyon-nagyon bizonytalan távlatokat sejtet e folyamat kimenetelét illetően. De azt hiszem, hogy éppen azért, mert nagyon bizonytalanok ezek a távlatok, éppen ezért a keresztyén kultúrának, és nagy hangsúllyal mondom, a protestantizmusnak a saját hagyományai szerint folytatni kell ezt a küzdelmet a világ szellemi és erkölcsi kontrolljáért.

Végezetül arra lennék kíváncsi az olvasók nevében, hogy ebben a hatalmas szellemi harcban miféle küldetést határoz meg Dékán Úr a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészkarának, illetve saját dékáni munkájának?

Tapasztalhatta az előbb elmondottakból, hogy egy történelmi állapotból és egy földrajzi determináltságból próbálok levezetni a konkrét feladatokat. Tehát abból indulok ki, hogy a Károli Egyetem egy szerencsés találkozási pontja lehet két nagy tendenciának. Az egyik a globalitás felől érkezik, a másik pedig a magyar protestáns tradíciók felől tapintható ki. A Károli Egyetem ennek a két erőnek vagy tendenciának az ütközőpontjában van, vagy lehet. Jól teszi, ha tudomásul veszi, hogy ott van és vállalja, hogy ott van ebben az ütközőpontban. Ez azt jelenti, hogy nem úgy

szeretném értelmezni a Károli Egyetem helyét és küldetését, ahogyan azt oktatáspolitikai szövegekben lehet olvasni, hogy tudniillik az egyházi egyetemek részt vállalnak az állami feladatokból, és amellet természetesen a hitéleti képzésükben a saját hagyományait követik, ezek jogászoknak meg politikusoknak való szövegek. A mi lehetőségünk és egyben kötelességünk az, hogy érzékeljük ezt a történelmi kihívást, az ebből fakadó feladatokat, és hogy olyan módon éljünk az egyetemi autonómia lehetőségével, hogy itt a bölcsész tudományokat és társadalomtudományokat egy nagyon markáns keresztyén- protestáns, református értékrend és szemlélet alapján tanítsuk. Ez nem azt jelenti, hogy minden diszciplínába megpróbálnánk beleprézelni valamiféle teológiai vagy dogmatikai szemléletet, hanem azt jelenti, hogy egyszerre kell tudomásul vennünk azt, hogy a világ tudományos életében egymással bizony sokszor kibékíthetetlen irányzatok ütköznek meg egymással, és a keresztyén embernek, a református embernek el kell tudnia dönteni, hogy ezekben a szellemi harcokban hol lehet a helye a protestantizmusnak. Mert nem minden – ami a tudományokban keletkezett és megszületett – közvetlenül az egyházi, szellemi életből fakadt. Tőlünk teljesen függetlenül – más vallásokból, más műhelyekből, más intézményekből, más kultúrákból felszínre törtek olyan törekvések, amelyeknek a lényegével mi egyetérthetünk, amelyeket mi a sajátunkéhoz közelínek tartathatunk, amellyel mi szerződhetünk, amellyel mi együttműködhetünk. Vagyis egyszerre kell a református egyetemnek nagyon híven

közvetítenie azokat a kizárólag a saját nemzeti kultúrájában rejlő tradíciókat, amelyek a 21. században még életképesek lehetnek, és egyszerre kell a szellemi világ küzdelmeiben állást foglalni minden kérdésben, ami az ember üdvösségének és boldogulásának az ügyét érinti.

Végül még arról, amiről kevesebb szót ejtett; hogy Ön, mint a bölcsészkar dékánja, milyen küldetéstudattal végzi ezt a munkát?

Sok újat nem fogok tudni mondani. Én a saját életemben is úgy fogom föl az ittlétemet, mint nagy erők által produkált jelenséget. Nagy erő az egyik oldalon, hogy egy református családban születtem, ahol átélhető és továbbadható mintákat kaptam a szüleimtől és idősebb testvéreimtől, hogy hogyan lehet a hitünkkel élni. Másfelől pedig nagy erők munkáját és jelenlétét tapasztaltam abban, amit megéltem a magyar történelem utóbbi 30-40 esztendejében, amelyből az elmúlt 2-3 évtizedet vagy a politika közelében, vagy a politika centrumában töltöttem. Az utóbbit a '90-es évek első kétharmadára értem. Tehát azt éltem meg, vagy tapasztaltam meg a saját életemben, hogy vannak egészen személyes örökségek, amelyek segítik az embert túlélni a konfliktusokat, másfelől pedig vannak nagy mozgások, fordulatok az egész ország történetében, amelyek igénylik azt, hogy ezekben hittel, jóra törekvéssel, erős akarattal vegyünk részt. Ezt a kétfajta erőt, ami megjelent az életemben, ezt próbálom ebben a munkakörben is valahogy összhangba hozni.

Dogmatika órán

IMRE ZITA

A JOGÁSZKÉPZÉS JÖVŐJE

– Beszélgetés Dr. Máthé Gáborral, a KRE-ÁJK dékánjával –

A Károli Gáspár Református Egyetem Jogi Karának dékánjával egy pénteki napon találkoztam. Sok kérdés kavargott bennem.

Ebben a számban be akartuk mutatni az egyetemünket, hogy segítsünk azoknak, akik most döntik el, hogy hova jelentkezzenek. Ez nem csak egy öt évre szóló döntés, és nem csak a hivatást meghatározó, befolyásoló döntés. Máthé Gábor, a jogi kar dékánja, a beszélgetés közben elmondta, hogy a képzés célja tulajdonképpen a gondolkodó értelmiség kialakítása. Az egyetemen eltöltött idő nem csak ismeretet, hanem stílust, szemléletet, látást is nyújt.

Igaza van, gondoltam. A legtöbben mégis azért jelentkeznek a jogi karra, mert biztos egzisztenciát szeretnének. És sokan jelentkeznek, azt gondoltam: túl sokan.

Ez egy kicsi és fiatal egyetem, 4000 hallgatója van. Ez sok szempontból előnyös: mindig bátorítom a diákokat arra, hogy ismerjék meg egymást. Fontos lenne, hogy olyan személyes kapcsolatok alakuljanak ki, amelyek évtizedekkel később is alapot adnak a bizalomra. Akarjanak és tudjanak együtt dolgozni, segíteni egymásnak. Ma a dezinformáció korát éljük, szoktam mondani, hogy Közép-Európában semmi sem igaz, és annak az ellenkezője sem. Ezért is van szükség olyan kapcsolatokra, amelyek bizalomra épülnek.

Fontos lenne, hogy teljesítménnyel kerüljenek be a felsőoktatási intézménybe. Azt kell mondanom, hogy ma egy teljesen lepusztult érettségi rendszeren keresztül, véletlenszerűen kerülnek be a hallgatók. Ez az értelmiségi képzést nagyon nehézé teszi. A bolognai rendszer tragédiája, hogy évszázados európai tradíciót változtat meg: a problémamegoldó értelmiségből feladatmegoldó értelmiségre degradálta a képzés célját.

Ha ön megjelenik egy multinacionális cégnél, megbízzák egy feladat teljesítésével. A feladatot végrehajtja, és közben rájön, hogy másképp lenne érdemes csinálni, de ez nem

érdeklí a főnökeit. Egy idő után már rá sem fog jönni. A szuverén egyén ma nagy problémája az ilyen cégeknek. Persze mondanak hangzatos szavakat, mint minőség és kiválasztás. De nem igazán működik.

A felsőoktatás ma pénzügyi kérdés: nem öt évig finanszíroz az állam x számú hallgatót, hanem három évig, utána már csak az x számú hallgató 25%-át.

Hogyan változott a jogászképzés a bolognai rendszer következtében?

Nem változott, a jogászképzésben nem vezették be, de ezért valószínűleg nagy árat kell majd fizetnünk. Csökkenteni fogják a képzésben résztvevők számát, és még azt is fontolgatja a kormány, hogy a költségtérítéses képzésben is létszámkorlátozást vezet be.

Érthető, hogy ez intézményvezetőként nem érinti jól, de ha arra gondolunk, hogy Magyarországon nagyon sok jogászt képeznek, akkor nem érthető-e ez mégis?

Nem kitérő választ adok. A német gazdasági csoda egy liberális gazdaságpolitika következménye volt, mely szerint dinamizálni kell a gazdaságot, és rengeteg munkahelyet kell teremteni. Egyet értek ezzel, de amíg ez nem következik be, addig törődni kell a generációkkal. Ez a felsőoktatás-politika, amit a különböző pártok, kormányok határoznak meg. Sajnos azt kell mondanom, hogy az Antal-kormány óta nincs koherens felsőoktatás-politika Magyarországon. Ma 1,5 millió potenciális egyetemi vagy főiskolai hallgató van az országban. Ha ezeknek a fiataloknak van munkája, lakása, szociális biztonsága, népességmegtartó funkciója, ha a gyerekvállalás támogatott, akkor valóban igaza van, és nem probléma a létszámkorlátozás.

Az én véleményem az, hogy el kell döntenie, hogy a költségvetésben milyen állami felada-

tok nyerne támogatást. El lehet különíteni forrásokat bűnüldözésre, büntetés-végrehajtásra, szenvedélybetegek gyógyítására, rehabilitációjára, megelőzésre, munkanélküli segélyre. De fordíthatjuk ezeket az összegeket másra is. Németországban az történt, hogy a klasszikus német városok ránőttek az egyetemekre, és a városok körbenőttek őket. Ezeknek a helyeknek kisugárzásuk lett.

Ez társadalmi kérdés: legyen bűnelkövető valaki, vagy járjon inkább könyvtárba? Az egyetemen törődést kapnak az emberek, odafigyelést, szociális juttatásokat, úgy mint sportpályát, kollégiumot, barátságokat, párkapcsolatot is akár. Én így fogom fel a túlképzést.

A felsőoktatás-politikában sajnos nincs változás, mert ugyanaz az infrastruktúra ugyanazzal az oktatói állománnyal próbál meg hatalmas tömegeket kiszolgálni. Ugyanakkor rájöttünk arra, hogy a tömeg azt is jelenti, hogy ezeknek az embereknek munkahely kell.

A nyugati megoldásokat lemásoltuk, emeltük a létszámot, de nem határoztuk meg a funkciót.

Állampolgári vetülete is van ennek a kérdésnek. Ha valakinek valamilyen elképzelése van arról, amivel szívesen foglalkozna az életében, akkor legyen lehetősége megpróbálni. Erre vagy zseniális képességei predesztinálnak valakit – igaz, hogy a mai kiválasztási rendszerben ennek nincs relevanciája -, vagy költségtérítéses hallgató lesz. Akkor az állam azon a jogcímenen, hogy az ország teherbíró-képessége elérte a határát, létszámcsökkentést ír elő. Az én véleményem az, hogy ha valaki akar és tud fizetni, akkor engedjük be a felsőoktatásba. Ezt nem lehet korlátozni. Alkotmányellenesnek tartom, ha a kormány korlátozza a költségtérítéses képzésben való részvétel lehetőségét.

Mi várható?

A jogi képzésben marad minden a régi, legalább is egyenlőre. A jogi igazgatási létszámot 10-30 %-kal akarják csökkenteni, ez 10 felsőoktatási intézményt érint: 8 jogi kart, az Államigazgatási- és a Rendőrtiszti Főiskolát. Még nem drámai a helyzet: eddig háromezren kezdhettek el évente a tanulmányaikat nappali tagozaton. Ha ezt 10 %-kal csökkentik, akkor még mindig lesz 2700 hely. Egy biztos: az a

költségvetési forrás, amit kapunk, nem elegendő a rendeltetésszerű működéshez. Ezt a kormány is tudja, ezért ilyen finanszírozás mellett lételem, hogy költségtérítéses képzés legyen. 150-en vannak egy évfolyamban. Nem biztos, hogy mindenki határozott életpálya-elképzelésekkel rendelkezik. Én azt mondom, hogy jöjjön ide, aki akar és lássa meg, hogy miért céltalan, ha céltalan a felsőoktatás-politika. Tudom, hogy közgazdaságilag irracionális, amit mondok, de tisztességesebb. Ha valaki akar jönni, akkor jöjjön, de én mindig elmondom azt is, hogy a helyzet bizonytalan.

Mi történik ezzel a sok emberrel, amikor elvégzik az egyetemet?

Jártasak lesznek a jogtudományokban, ezen kívül nyelvtudással és tartással, kisugárzással és aurával hagyják el az egyetemet. Arra törekszünk, hogy nyerjenek betekintést a működési mechanizmusokba, hogy a felszín mögött lássák meg, vegyék észre a lényegét, akár a politikában, akár a gazdaságban, akár az emberi kapcsolatokban. Legyenek gondolkodó emberekké. Ne lehessen őket manipulálni. Fontos, hogy kialakuljon bennük az önállóság és a kezdeményező-készség. Ezt nevezem én problémamegoldó értelmiségnek. A feladatmegoldó értelmiség végrehajt, megcsinálja, amit mondanak neki. Nem kell gondolkodnia.

Nagy feladatok is várhatnak rájuk. Azért szeretem, hogy sok fiatal van a jogászképzésben, mert a mai jogállamban rengeteg megoldatlan probléma van, és az európai integráció és a nemzetállam összhangja nehezen biztosítható.

Az állami feladatokat meg kell határozni. Azért kell képezni a jogászokat, mert a jóléti állam pillanatnyilag válságban van, mert a rajnai gazdasági modellt, ami ezt létrehozta, az amerikai és világgazdasági modell ellehetetlenítette. A szakosodott, klasszikus világbanki, második világháború utáni konstrukciók anakronisztikussá váltak.

Én hiányoltam egy másik egyetem jogi karán azt, hogy nem láttuk világosan a helyzetet magunk előtt, nem tudtuk, hogy mi vár ránk.

Ebben van a kicsiségünk előnye. Ismerem a diákjaimat, látom bennük az embert. Tudom, hogy kit lehet, kit érdemes „helyzetbe hozni“.

Bevallom, én nem tudok a tömeggel mit kezdeni. Az az ajánlatom mindenkinek, aki idejön, hogy nézzen körül, ismerje meg a lehetőségeit, és döntsön mindezek tudatában. Nem hiszem, hogy három hónap alatt nem válik tisztává a kép. Arra bátorítom őket, hogy döntsenek az életükről, legyenek önállóak, akarjanak valamit magukkal kezdeni, és valósítsák meg azt, amit akarnak, amit elképzelték, mert ez mindenkinek saját feladata. A mi feladatunk pedig az, hogy lehetőséget adjunk tisztességes, okos, akarni vágyó fiataloknak. Arra nincs időnk, energiánk a mai világban, hogy ezt mi kezdeményezzük, a megkeresésekre várunk. Forduljanak hozzánk azok, akik szeretnének valamit, és mi megpróbálunk segíteni.

A minőségi képzés felé mozdulunk el. Mit jelent ez? Ma Magyarországon nincs elég jogi karra való oktató. Én fontosnak tartom, hogy a legjobbkat hívjam meg, persze nem sikerül minden területen. És jelenti azt is, hogy az a hallgató, aki érdemes arra, mert beszél idegennyelven, felelős és akar, annak nyitva áll az út egy-egy külföldi tanulmányútra, ösztöndíjra. Egy mai embernek beszélnie kell idegennyelven, hogy a magyar agyunk zsenialitását meg tudjuk mutatni másoknak. Kommunikálnunk kell. Szerintem, a nyelvismeret, a külföldi tapasztalatok, a megnyerő stílus, a tartás verhetetlenséget biztosít.

Ha már szóba került a stílus, megkérdezem, hogy hogyan látja azt, ahogy a jogi karokon és más nagy karokon is az emberek egymáshoz idomulnak, hasonlóvá válnak. Lehet-e egyéni stílusról beszélni?

Szükség van stílusra, ugyanis az a magatartás, viselkedés, öltözet, arcjáték, gesztusok, amit felvesz valaki, üzen valamit a személyiségéről. Egy tárgyaláson például, a megjelenésével is nyerni akar az ember. Most nagyon sarkosan fogalmazok: a jogban az a döntő dolog, hogy amit állítasz, azt mások valóságnak fogadják el, és ennek érdekében minden tudást és tapasztalatot felhasználsz. A léleknek, a lelkületnek nagy szerepe van éppen ezért ebben a hivatásban: nem mindegy, hogy minek az érdekében használod fel azt, amid van.

Próbálok a hallgatók felé közvetíteni az életnek ezt az oldalát is, mert jogásznak lenni hivatás, magatartás, stílus.

Mennyire itatja át a református szellemiség a képzést? Lehetséges-e ez egyáltalán?

Azokat, akik bekerülnek ide, elsőként felelősségre és kötelességtudásra kell megkomponálni, utána jön a hite, a morálja. A morál követelmény, a hit pedig a felelős ember attribútuma.

Nagyon hosszú az idő, amíg eljutunk ezen az úton az eredményhez. Sokat segít, hogy ebben a folyamatban számíthatunk az egyetemi lelkész, Kodácsy Tamás szolgálatára, akivel átgondolhatjuk, hogy hova és milyen úton szeretnénk elindítani és eljuttatni a hallgatóinkat.

Bemutatkozás

KISS GERGELY

A TOVÁBBTANULÁS KIHÍVÁSAIRÓL

– Beszélgetés Dr. Nagy Istvánnal, a KRE-TFK dékánjával –

Kezdsnek egy tárgyszerű kérdést. Ma milyen szakok és lehetőségek vannak a főiskolán?

Nappali tagozaton kezdettől fogva szakpárokból folyt az oktatás, abból a meggondolásból, hogy minél több lábbon tudjanak állni azok, akik elvégzik az iskolát. 1990-ben abban a reményben indítottuk el a képzésünket, hogy a kommunizmus alatt kiesett református értelmiségi réteget valamilyen szinten pótolhassuk. Akkor még azt pontosan nem lehetett látni, hogy milyen lesz az érdeklődés, meg a felvevőpiac, de úgy gondolom, hogy jó döntés volt civil szakokat egyházi szakkal összekapcsolni. Hogy aztán menet közben ez hogy alakult, az egy következő kérdés, nem egészen úgy, ahogyan ezt akkor sokan gondolták. Elsősorban ez annak volt köszönhető, hogy az egyházi rendszerváltás elmaradt. Nem történt igazi spirituális megújulás, gyakorlatilag az egyházat abszolút felkészületlenül és váratlanul érte a kommunizmus összeomlása. Elég megnézni azokat a dokumentumokat, amelyeket még a '80-as években írtak, nagyon kevés volt azoknak a száma, akik abban reménykedtek, hogy egyszer véget ér a kommunizmus, abban meg még kevesebben, hogy ilyen gyorsan. Ezért hát azt gondolom, hogy itt sok-sok mulasztás, meg hitetlenség terheli az egyházat. Éppen ezért nem volt reális a teológiai felmérése a rendszerváltásnak. Még olyan nagy teológus is, mint Török István, rosszul mérte föl a helyzetet: ugye itt a jellegzetes metafora az volt, hogy véget ért a negyven éves pusztai vándorlás, és most jön Kánaán. A csudát jött. A pusztai vándorlás következett, mert az egyiptomi fogság ért véget, hogyha már maradunk a bibliai analógiáknál. Nem volt igazi lelki megújulás, mind a mai napig nincs az egyházunkban. Ebből csak az következhet, hogy nem tudja kezelni a megújult lehetőségeket. Azért az is

igaz, hogy rengeteg lehetőség mégis megnyílt a rendszerváltozással az egyház számára. Főleg a missziót illetőleg. Mégiscsak százezer hittanos gyerek van mind a mai napig az országban. Be lehet menni a börtönbe, kórházba és tulajdonképpen mindenhova hirdetni az evangéliumot. Ilyen szempontból a körösi elképzelés tökéletes. Munkásokra van szükség. A gond, hogy az egyház nincsen erre felkészülve és nem teremtette meg az anyagi bázisát, hogy ezeket a munkásokat alkalmazni is tudja.

Jelen pillanatban pedig úgy néz ki a dolog, hogy a bolognai rendszer amit rákényszerítettek a magyar felsőoktatásra, egy sereg nehézséget jelent, és ez inkább a felsőoktatás szétverése felé mutat, semmint a megújulása felé. Nem hiszem, hogy van annyi haszna, mint amennyit árt. Nagyon nehéz megmondani, hogy milyen szakok vannak, mert ez a bolognai rendszer nem ismeri a kétszakos képzést. Pedig túl vagyunk azon, hogy mindenki kiábrándult az egyszakos képzésből, nyilván a bölcsész területre gondolok, mert az iskolák nem tudnak elég óraszámot adni, státuszt biztosítani. A felsőfokú iskolákban az elmúlt időszakban világossá vált, hogy muszáj kétszakos képzést biztosítani, hogy legyen normális óraszám, státusz, stb. Erre jön a bolognai rendszer, amelyik ezt végképp megszünteti és mindenféle nyakatekert módon minor szakról beszél, de voltaképpen egyszakos képzésről van szó. Ez gyökereiben támad meg bennünket. A felvételi tájékoztatóba külön utánajárással, meg összekötéssel sikerült megmenteni a szakpárjainkat már tavaly is. Az idén nem sikerült. Semmilyen körülmények között nem engedték betenni a felvételi tájékoztatóba a szakpárokat, csak annyit sikerült elérni, hogy lábjegyzetelve legyen, hogy nappali tagozaton csak szakpárban vehető fel. A bolognai rendszerre hivatkozva most majd a felvételi

tájékoztatóban is elválasztják a civil szakokat meg a hitéleti szakokat. Ez azt jelenti, hogy a főiskola kétszer jelenik meg a felvételi tájékoztatóban, egyrészt a civil szakoknál, másrészt a hitéleti szakoknál. A szakok pedig a következők: a tanítói szakhoz társul vagy a kántor, vagy a hittanoktató, aztán van óvodapedagógus szak hittanoktatóval párosítva, és van szociális munka szak diakóniával párosítva. Ugyanezek a szakok a kántor kivételével levelező tagozaton is megvannak, de ott értelemszerűen kezdettől fogva egymagukban.

Az elhangzott szakok közül melyek most a legnépszerűbbek?

Már évek óta a szociális munka, rengeteg a jelentkező rá. Nappali tagozaton is, levelezőn meg még több. Volt amikor ötszörös túljelentkezés volt, de általában háromszoros a túljelentkezés. Hogy jövőre hogy lesz, az egy következő kérdés.

És mi lehet ennek az oka?

Nem tudom. Többrétű. Amikor ez elindult, rengetegen jelentkeztek. Nagyrészt olyanok, akinek a munkahelye előírta, hogy diplomát kell szerezniük, így aztán a rendőröktől, fogdaőröktől kezdve, mindenféle náció megfordult ezen a szakon. Ez azért már többnyire lecsendesült, vagy túlfutotta magát. Sokan vannak közöttük, akik ilyen pályán, vagy ilyen területen dolgoznak, és nyilván az előremenetel, munkanélküliségtől való félelem, és sok minden egyéb játszik közre, hogy erre a szakra jelentkeztek. Természetesen vannak olyanok is, akik tényleg hivatásszerűen csinálják. Sajnos újabban egészen fiatalokat is látunk az alkalmassági vizsgán. Próbáljuk lebeszélni őket, jöjjenek inkább nappalira, 18-19 évesek, nem tudnak jönni, mert nincs hozzá anyagi hátterük. Ezen túl ösztönző dolog, hogy Magyarország egy elöregedő ország, gyerek nem születik, öregek vannak, és hát igazából nem óvónőkre, meg tanítónőkre van szükség, hanem szociális munkásokra, meg diakónusokra. Nagyon szomorú dolog, de azt gondolom, hogy ilyen komplett a felelet.

A Bolognai rendszer mennyiben változtatja meg a képzés struktúráját?

Ez is bonyolult, tudniillik a bolognai rendszernek a lényege az, hogy 3+2-es rendszer tehát 3 év úgynevezett alapképzésre – ez a bachelor – jön két éves master-képzés, ami a régi rendszerben a főiskolának illetve az egyetemnek felelne meg. Ez azt jelenti, hogy pillanatnyilag a főiskolákon is, meg az egyetemeken is van alapképzés, de a főiskolák, ha tudnak, csinálhatnak master-képzést. Tehát elvileg megszűnt a különbség a főiskolák és az egyetemek között. Persze, a helyzeti előnynél fogva, infrastruktúra, meg szürkeállomány tekintetében elsősorban az egyetemek tudnak master képzést indítani. Ez a párhuzamosság nagyon nem jó, és elsősorban a főiskoláknak nem jó, úgyhogy azt gondolom, hogy sok főiskola megszűnik, vagy rákényszerül a master-fok indítására, de hát ez sem olyan egyszerű. Persze van néhány olyan terület, ahol megmaradt a korábbi osztatlan képzés, ilyen például az orvosképzés, jogászképzés, teológusképzés, bár az se teljesen, mert ott is van bolognai rendszer. A történelmi egyházak az osztatlan képzést elvileg kiharcolták. De ilyen a tanító szak is, amihez nem nyúltak hozzá, és maradt a négy év, tehát nyolc félév. Ezért az a furcsa helyzet állt elő, hogy a tanító szak 8 féléve mellé társuló szakok miatt, melyek a Bolognai rendszerben 6 félévre zsugorodtak, a főiskolánkon két diplomát kell adni. Ez azt is jelenti, hogy 2 szakdolgozatot és 2 záróvizsgát kell tenni, mert az egyik a harmad év végén véget ér.

Korábban elhangzott, hogy több főiskolát a bezárás vagy a megszűnés veszélye fenyeget az új rendszer miatt. A nagykőrösi főiskola, mennyire érzi a háta mögött az egyházi vezetés támogatását?

A megszűnés természetesen minket is fenyeget, és nem is csupán a bolognai rendszer miatt, hanem az újabb megszorító intézkedések miatt, ami részint a létszámkorlátozással, aztán a jelentkezés megváltoztatásával függ össze. Nagyon nagy a veszélye annak, hogy egyszerűen elnéptelenedünk. És nincs kizárva, hogy megszűnik a főiskola. Egyáltalán az sincs kizárva, hogy az egyetem megmarad-e. A legbiztonságosabb karnak én a hittudományi kart látom, amely bizonytalannal megmarad, bár ott is vannak aggasztó jelek. Minden az

alakuló törvényeken múlik, amit a Parlament meg fog szavazni, ez nem kétséges. Hogy az egyház mit tud ezzel szemben tenni? Utcai tüntetés lesz, vagy püspökök tiltakozása, vagy az összegyház összefogása..., ezt most még nehéz megmondani. Nagyon aggasztó a jövőkép.

A pedagógusképzésben 2000 főt terveznek (2007-ben ennyi diákot vehetnek fel összesen a tanítóképzők). Ebben a 2000-ben benne vannak a levelezők, és az esti tagozat, költségtérítéses, finanszírozott, stb... Na, most ehhez tartozik három képzési ág, a tanítóképzés, az óvóképzés, meg a konduktor képzés. A 2000 főt szétosztják a képzési ágak között. Gyanítom, hogy a tanítóképzők vehetnek föl a legtöbb diákot, mondjuk 1200 főt. Gondoljuk végig: ezt a számot szétosztják a kapacitás szerint, mert meghatározták, hogy melyik intézménynek mennyi a kapacitása. Többet nem vehet fel. Ezt a három vagy négy főiskola föl tudja venni, a többivel mi lesz? Észbontó dolog. Hogy ebből aztán mi fog megvalósulni, azt nagyon nehéz megmondani. Ha ez megtörténik, akkor talán még az egyetlen menekvés az, hogyha a felvételizők első helyen jelentkeznek egy intézményhez. Akkor talán nem kerülnek máshová. De még ez sem biztos. Úgyhogy ez az igazán rázós dolog, nem is annyira a bolognai-rendszer.

Ha jól sejtem, akkor vannak olyan főiskolák, köztük a Nagykőrösi Tanítóképző Főiskola is, melyeknek a sorsa a most jelentkező diákok kezében van.

Tulajdonképpen igen.

Amennyiben első helyen adják be...?

Akkor talán hivatkozni lehet az állampolgári jogokra, de hát ez se biztos. Tanul, ahol akar. De a 2000 főbe beszámolták a költségtérítést fizetőket is. Ez viszont állampolgári jogokat sért. Azt gondolom, hogy meg fognak itt még szólalni különböző szervezetek. Hogy mi lesz ennek a vége, nem tudom. Ha a tiltakozások nem hoznak eredményt, akkor sok főiskola tényleg az első helyesek kezébe kerül.

Mindezek már a most jelentkezőkre is vonatkoznak?

Szerintem igen. Ez összefügg azzal, hogy az ország el van adósodva. Nyilvánvaló a cél. Minél kevesebbet kelljen fizetni az államnak. Sőt, nemrég az is napvilágot látott, hogy ki akar vonulni az állam a levelező és esti tagozat finanszírozásából. Nagy érvágást jelent, mert gondoljuk végig, nagyon sok az esti tagozatra, meg a levelező tagozatra járóknak a száma. Ha ebből kivonul, teljesen rálöcsöli az állam a diákokra a költségeket, hány fogja bírni?

Olyan 260 ezer forint körüli az összeg, amit egy államilag finanszírozott hallgató után kap az intézmény. Igaz, hogy a levelező félnek számít, tehát az után fél normatívát kapunk, valamivel többet fizetnek a költségtérítésesek, mint az államilag finanszírozottak, de ezt nem tudja ám mindenki felvállalni. Tehát nagyon sok ember eleve kiesik ebből. Ez is létszámcsökkentést fog eredményezni.

Egy kicsit visszatérve az elmúlt évek eredményeihez, statisztikájához, az eddig Nagykőrösön végzettek mekkora eséllyel tudnak elhelyezkedni?

A levelezőn végzettekről nem tudok adatokat mondani, az sokszorosa a nappalinak. A nappali tagozaton legfeljebb 1-2, aki munkanélküli. Mindenki elhelyezkedett, és a 15 éves jubileumra, egy évvel ezelőtt csináltam egy rögtönzött statisztikát, és – ha nem csal a memóriám – olyan 90% körül volt a pályán maradtak száma. Ez hihetetlenül magas, és azt gondolom, egyedülálló az országban. Hogy mind a két szakját használja-e, az egy következő kérdés. Azt gondolom: nagyon kevés, pár százalék csak azoknak a száma, akik az egyik szakjukat használják. A nagyobb részük a civil szakját használja, viszont igen nagy százalék használja mind a kettőt.

Ez az, amit az elején mondtam. Az egyház nem akart, vagy nem tudott arra fölkészülni, hogy ezeket az embereket fogadja. Elviselhetőbb megélhetési forrást a civil szak jelent a végzetteknek. Az mindenesetre elgondolkodtató, hogy bármelyik református általános iskolában jártam eddig, mindenhol azt mondták, hogy a Nagykőrösön végzett tanítók első helyet élveznek az oda pályázó tanítók közül. Egész egyszerűen azért, mert jobbak.

Végül arra is kíváncsi lennék, hogy milyen diákélet folyik a főiskolán. Ismeretek előttünk a

nagyhírű nagykőrösi prepa képző prepa majálisai is, ma hogyan működik ez?

Van néhány olyan program, amit még ti teremtettetek meg, ezek tovább élnek. Például a művészeti napok, a 24 órás kosár. Aztán van kézműves elfoglaltság, ezt az egyik tanárnök igazgatja. Van énekkarunk, megvan a dráma csoport is. Változatlanul elég sok a kiszállás is hétféleken. A múltkor Buda

Ferenc költő volt a vendégünk, és egy nagyon jó, érdekes kerekasztal-beszélgetés alakult ki.

Nagykőrös kis város, mindenképpen behatólt lehetőségekkel, viszont ennek annyi előnye van, hogy a diákok szabadidejükben is egymásra vannak utalva, úgyhogy a kollégiumi élet továbbra is színes. Családias a légkör. Ez igazán olyan unikum, ami tényleg nincs több az országban.

Áhítat a sziklán

Fiatalság: összetartó erő

KEDVES VIOLETTA!

Köszönöm, hogy leveleddel felkerestél, melyben tanácsot kérsz abban, hogy a most induló ifi szervezéséhez, írjak néhány gondolatot. Főleg arról írtál, hogy noha emlékezeted óta jártál ifire, most mégis félsz elkezdni egy ifiben szolgálni. Megértelek. Én is félttem. De az az öröm, amit utána éreztem, amikor mégis elkezdtem, eloszlatta az összes bizonytalanságomat. Nos, engem a teológusok lelki életének szervezése eléggé lefoglal, de szívesen gyűjtöm össze mégis gondolataimat, remélem segít. Nem miattad, inkább magam miatt szedtem pontokba a lényeges dolgokat. Majd jelezz hogy mi, hogyan alakult. Aztán hajrá!

Harmadéves teológus koromban az egyik végzős hallgató kért meg arra, hogy folytassam azt az ifit, amit ő vezetett. Már nem emlékszem, hogy miket mérlegeltem akkor, de igent mondtam neki, s ekkor kezdődött az a máig tartó folyamat, ami az ifjúsági munkával összekapcsol.

Folyamat. Jó tudni, s neked is tudnod kell az ifjúsági munkával kapcsolatban, hogy egy folyamatba állunk bele. Nem velünk kezdődött minden, s remélhetőleg nem is velünk fejeződik be (ha igen akkor baj van). Folyamatban vagyunk, ami egyszer elkezdődött, s velünk folytatódik. S te is csupán egy kis alkotóelem lehetsz egy nagyobb láncban, de nélkülözhetetlen láncszem.

Úgy kezdődik, hogy az embernek elkezd valami sajogni a szíve körül. S ez a bizsergés nem valami kezdődő szívinfarktusnak, valami rossznak a jele, hanem annak, hogy valakinek elkezd égni a szíve az ifjúsági munka iránt. Persze ezt is lehet végezni kötelességből, azért mert eljött a péntek, be kell menni; teológus vagyok, biztos nekem is van ilyen feladatom. Vagy hatodévesként beküldenek a bibliaórára, esetleg segédlelkészként rábízják az ifi vezetését. Az első a motiváció. Mi motivál engem az ifjúsági munka végzésére? Valaki kényszerít erre? Maga a szituáció

kényszerít? A hiány? Isten indít? Belülről jön vagy kívülről? Nem tudom minek lehetne ezt nevezni, egyfajta elhívásnak, megbizonyosodásnak, megerősítésnek.

Amikor a Zuglói ifiben elkezdtem a munkát, akkor nagyon tapasztalatlan voltam. Szinte mindenben: nem tudtam gitározni, nem tudtam, hogyan kell egy ifjúsági munkatervet készíteni, egy hétvégét megszervezni stb. Az jó volt, hogy mivel ez egy működő ifi volt, ezért sokat tanultam tőlük. Például szokás volt egy karácsonyi színdarab színre vitele, ezért közösen előadtunk egyet, amit én vittem, s akkor tapasztaltam meg, hogy nagyobb teret lehet engedni a fiataloknak, mint gondoltam. Nem mindent nekem kell csinálni, hiszen a fiatalok nagyon kreatívak. Az ott átélt dolgok, hibák, megoldások, megoldatlanságok is bekerültek a tapasztalatok tárházába.

Másrészt oda járt Dobos Károly bácsi is, aki már akkor nyolcvan év fölött volt, s amikor találkoztunk, megfogta a könyököm, magához húzott és azt kérdezte: „Mozgatjátok az ifjúságot?” Annyi mindent kérdezhetett volna: milyenek a fiatalok, mit veszünk, milyen terveink vannak, milyen koncepciónk van, miből dolgozunk, de ő csak annyit kért: „Mozgatjátok az ifjúságot?” És akkor kezdtem összerakni a képet. Károly bácsi tíz éven keresztül volt országos ifjúsági lelkész, részt vett ifjúsági mozgalmakban, a KIE-ben, SDG alapító volt. Sok mindenben keresztülment, volt fasori lelkész, volt a kitelepítettek lelkipásztora, mindenféle funkcióban, de az ifjúsági munka iránti szeretete és elkötelezettsége töretlen maradt. Friss volt mindig. És ez lelkileg is így volt.

Azt jó tudni, hogy az ifjúsági munka nem csupán helyi, gyülekezeti, hanem nagyobb szervezeti egységbe ágyazódik be, az egyházmegye, egyházkerület, az egész egyház közösségébe (Csillagpont) Jó, hogy ez által az egész egyház ügyét szolgálhatjuk.

Nem mindenki alkalmas kapásból erre a munkára. Valami hiányzik. De az ifjúsági

* Bölcsföldi András a Hittudományi Kar spirituálisa.

munka tanulható. Írtam, hogy én sem tudtam sokat. Ezért is jó, ha már a sok teológiai kötelezettség mellett is mégis szánsz időt bekapcsolódni egy ifjúsági közösség életébe. De nagyon elkötelezettnek kell lenni. Kitar-tonak. Lelkesnek. Lázasnak. Ez nem csak egy többi szolgálat közül. Mindennél fontosabb. Ez a jövőnk.

Nem tudlak és nem is akarlak rábeszél- ni, hogy elvállald, s azt sem tudom eldönteni, hogy alkalmas vagy-e erre a szolgálatra. De tudom, hogy ki áll melletted és mögötted.

Hogy könnyen megjegyezhető legyen, most 10 fogalmat írok le, melyek meghatározóak az ifjúsági munkában. Örülök, ha hiányérzet támad benned, s még néhány ponttal meg tudod toldani a felsorolást. Egészítsd ki nyugodtan, lehet, hogy neked még több dolog is fontos lesz.

1. Motiváció. Mi motivál téged arra, hogy ifjúsági munkát végezz? Hagyomány? Mások példája? Jézus szava? Az hogy mások is végzik? Ez nem olyan, mint más szolgálatok. Azért, mert itt leginkább a jövőnkéről van szó. Arról, hogy lesz-e egyház 50 év múlva is. Persze úgy gondoljuk, hogy lesz, hiszen nem a mi kezünkben van mindez. Tudom én is. De milyen lesz? Kikből fog állni? Rajtunk is múlik. Azon, hogy kik járnak most ifire. Akikkel lehet, hogy most gyötrődünk, szenvedünk, s az eljövendő időszak meghatározó emberei lesznek, akár gyülekezeti, akár egy- házi szinten.

2. Szeretet. „Szerelmesnek kell lenni“ (megszeretés)

„Ha megszeretlek, kopogtatás nélkül bejöhetsz hozzám, de gondold jól meg, bántana, ha azután sokáig elkerülnél.“ (József Attila: Kopogtatás nélkül.)

Ebben a versben különös összefüggésben szerepel a szeretet szó. megszeretni. Benne van, hogy nem kapásból megy, hanem van egy fázis, amikor még nem szeretek, de már azon az úton vagyok. És nagyon fontos szeretni a fiatalokat, és jól szeretni. Ehhez az is kell, hogy bevalljuk: nem szeretünk mindenkit (valljuk be!), s nem egyformán szeretünk mindenkit (nem baj). Csak legyünk tudatában. Még azt is megkockáztatnám, hogy a szeretet is képesség, képesnek lenni szeretni. Jézustól

tanuljuk ezt is. Vagy lelki ajándék. Amikor oda jutok: „ez képtelenség“ – ott kezdődik a szeretet. („Ha szeretni már nincs mit bennem, akkor nagyon kell, hogy szeress engem.“ LGT) Azokat a fiatalokat, akiket nehezebb szeretni: aki csendes, nem szólal meg, nem tudok vele beszélgetni. Legyen a szeretetünk természetes, és legyenek külső jelei (kisebb ajándékok, igék, egy simogatás, vigasztaló szó, bátorító tekintet).

3. Frissesség. Ez alatt értem, hogy kö- vessük figyelemmel a fiatalok gondolkodását, életvitelét, stílusát, divatirányzatait. Ehhez időnként bele kell nézni a filmjeikbe, bele- lapozni újságjaikba, mindabba a világba, amiben ők élnek. Ez manapság nehéz, mert tényleg gyorsan változik a világ. Már olyat is hallottam, hogy mai egyetemisták sem értik az eggyel lejjebb járó nemzedéket, mondjuk a középiskolásokat, pedig csak 3-4 év van köztük. Szüntelen frissíteni kell, mint a számítógép programjait, mert hónapok alatt is elavulttá lehetnek. Ez nem azt jelenti, hogy magát a bibliai üzenetet kellene felülhaladni. Vagy ahogyan sok helyen, nálunk nyugatabbra teszik: kihagyják vagy idézetekkel helyet- tesítik a Bibliát. Az alapok nem veszíthetők el.

4. Példakép Vannak olyan lelkészek, akik nagyon mereven vezetik a bibliaórát, hagyomá- nyosan, áhítat-szerűen, és mégis működik. Áldás legyen munkájukon. De aki most indul, az ne olyan legyen, mint egy meglett lelkész. A fiatalok számára a példa ragadós. Különösen a középiskolás korban akaratlanul is ellesik a mintákat. Az azonos neműek példáját talán jobban. Egy lelkész hogyan viselkedik focizás közben? Mennyire házias egy lelkész- nő? Mennyire igényes a tisztaságra egy teológus? Mennyire kreatív valaki? Mennyire kelletlen, lusta? Sok olyan idő van, amikor úgy vagyunk együtt, amikor látszólag nem történik semmi. Pedig akkor figyelnek igazán.

5. Alaposság. Egy-egy ifióra minősége egye- nesen arányos a ráfordított készülési idővel. Ez annak ellenére igaz, hogy néha egészen spontán beszélgetésekből, az élet adta témá- ból készülés nélkül is kijöhet valami jó. De ez csak akkor, ha én szívósan készülök, s nem azért, mert arra játszom, vagy azt mondom, ez

nekem már kapásból is megy. Nem megy. Alaposan fel kell készülni, különösen az igei üzenetre. Egyéb mondanivalók könnyen jöhetnek, de az üzenet ugyanolyan fontos, mintha istentiszteletet tartanánk egy nagy gyülekezet előtt. Meg kell harcolni. Azért is, mert néha annyi üzenet van, hogy nincs egy nagy. Pedig az mindig legyen!

6. Kedvesség. Mint említettem, a fiatalok, különösen ifjabb korban, de szinte mindig, példákat is látnak. Hogyan rendeznek el a vezetők egy konfliktust, hogyan oldódik meg egy probléma, valaki mit és hogyan válaszol egy provokáló kérdésre. S itt nagy szerepe van annak, hogy az ember kedves legyen. Hogy érezzék a fiatalok, hogy szeretem őket. Legyenek ennek apró jelei. Hogy nem dorongolok le egy más véleményt. Hogy figyelmes vagyok, ha valaki mond valamit, azt megjegyzem, s esetleg később visszautalok rá. Hogy mindenkit meghallgatok. Hogy a szeretetem nemcsak valahol mélyen bennem van, hanem azt ki is mondom, és ki is mutatom.

7. Türelem. A mai nemzedékhez, s hozzánk is nagy türelem kell. A türelmet itt a kitartásra is értem. Ha valami nem sikerül természetesen, hogy elkeseredünk. Hogyan kezeljük ezt? Feladjuk, avagy kitartunk céljaink mellett? A Szentírás jogosan írja, s ide is illik, hogy mi nem a meghátrálás emberei vagyunk (hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk). A megtorpanás, az elbizonytalanodás természetes dolog, de legyünk motiváltak, s inkább szent haraggá katalizáljuk az elkeseredést. Sok szent ügy táncolt már a kés élén. Elég lett volna egy szó, egy összehúzott szemöldök, egy meg nem nyíló száj, hogy föladjak valamit és mégsem tettem. És jó született belőle.

8. Hitelesség. Kevés dolog van ma, amire az emberek jobban áhítoznának, mint a hitelesség, hiteles emberek. A hiteles keresztyén élet példáját semmi nem pótolja. S ez érvényes kell legyen a magánéletemre, a párkapcsolatomra, a barátságaimra. Fontos a bibliai szemléletmód is, hogy a Szentírás üzenetét, szellemét bele tudjam építeni a beszélgetéseimbe. Emellett kulcsfogalom a megismerhetőség és az őszinteség is. Nem kell nyitott könyvvé tenni az életemet, de

mesélhetek magamról, és engedhetek betekintést másoknak is életem eseményeibe. Még a hibáimat sem kell elrejtennem.

9. Személyesség. Az előzőhöz szorosan kapcsolódik a közvetlen kapcsolattartás a fiatalokkal. Ennek több szintje lehet. Nemcsak gyülekezeti, hanem egyéb alkalmakon is együtt lehetünk. S erre jócskán nyújtanak lehetőséget a kirándulások, hétvégék, nyári táborok és túrák. Nagyon jók szoktak lenni a házi alkalmak, amikor egy család életébe is bepillantást nyerhetnek a fiatalok. Azok a jeles napok, amikor ünnep van, vagy valakinek egyéni életének fontos pontja, jelenlétünkkel, ajándékunkkal kifejezhetjük személyes kötődésünket is. Jelentős szerepe lehet a humornak is, gyakran jól alkalmazható egy-egy konfliktushelyzet feloldásaként is. Néha a megbocsátás ilyesmiken is múlik.

10. Bátorság. Ez elszántságot is jelent. El vagyok szánva arra, hogy mindenem keresztül vigyem a tervemet. Időnként nagy bátorságra van szükség. Abban, hogyan szólítom meg a fiatalokat. Mennyire merem képviselni az evangéliumi álláspontot akkor, amikor a mai világ nem erről szól? Amikor az ósdinak, ódivatúnak, porosnak tűnik. Bátorság kell egy-egy nehezebb beszélgetéshez, hívogatáshoz, látogatáshoz is. A bátorság ahhoz is kell, hogy az ember ne kedvetlenedjen el egy-egy kudarc, vagy rosszul sikerült alkalom után, hanem bátran merjen új vizekre evezni. Mert Krisztus is, és az ige is sokszor bátorít bennünket.

Sok példakép van előttünk, akik komolyan vették az ifjúsági munkát, s részben mi is az ő örököseik vagyunk. Szabó Aladár missziós lelkületű lelkész olyan szépen és mára is aktuálisan fogalmazta meg teológiai székfoglalójában: „Arra igyekszem, hogy öntudatos vizsgálódás után fel tudják ismerni tanítványaim a régi jót, de egyúttal minden új eszközt is készek legyenek megragadni az igazság megvalósítására.” Belmissziói törekvéseinek lényege: az elfelejtett evangélium ébresztő hirdetése és a keresztyén szeretet gyakorlása. Ha ez motivál engem is, téged is, akkor elmozdulhat valami. Azt írtam, hogy szívügyem az ifjúsági munka. Talán az eddi-

giekből is kiderült, hogy miért. De ahol nincs élő közösség, ott az ifjúsági munka fellendítése lenne a cél. Mindig a vállalásból, a bátor lépésekből lesz új élet. Örülök, hogy te is ebbe a munkába állsz be.

Ennyit sikerült úgy sebtében összekaparnom.

Az Úr áldjon meg Téged, s ne feledd: egy valaki már biztosan imádkozik a te ifi óráidért!

POGRÁNYI KÁROLY

IFJÚSÁGI MISSZIÓ

– ahogy én látom –

Gyülekezetünkben való megmaradásomat, azt gondolom, az ifjúsági csoport segítette. Egy korosztályában nálam jóval idősebb, de mégis nagyon nyitott csapat volt akkoriban nálunk. Órajtuk keresztül kerültem kapcsolatba a Refisz – Református Fiatalok Szövetsége – életével, és később munkájával is. Ez a szervezet minden évben rendszerint négy konferenciát tart, ezek általában hétvégések, de a nyári tábor egyhetes szokott lenni. Mikor az ifiben ajánlották, hogy menjek el rá, elmentem és életre szóló élményben volt részem. Egyrészt megragadott a nyitottság és szeretet, amit irányomban tanúsítottak, másrészt az, hogy sok résztvevő valahogy „igazán” élte azt, amiről beszélt. Valami, vagy Valaki sugárzott belőlük. Mégis igazán nagy élményt az Igei alkalmak jelentettek, amikben Isten személyesen keresett engem. „Az ajtó előtt állok és zörgetek” hangzott az Ige, és én boldogan mondhattam, „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.” Isten bűnbánatra, és megtérésre, Vele való személyes életre hívott. Így jártam középiskolás éveim nagy részét.

Jó néhány évvel később Isten egy gyülekezeti ifjúsági csoport vezetésére hívott el. Ezt az ifit vezetem most is. Az ő áldásait és a magam botladozásait egyaránt megtapasztalom. Így szeretnék most néhány gondolatot papírra vetni.

Világossá vált számomra, hogy Istennek van terve az emberekkel, és nem nekünk! Az ő missziójába kapcsolódhatunk bele. Hogyan is értem ezt? A személyes élményemen keresztül ez világosabbá lehet. Sokáig idegeskedtem azon, hogy egy-egy alkalomra hány fiatal jön el. Emiatt rendszeresen, minden alkalom előtt telefonon kerestem őket, hogy eljönnek-e.

Nagyon fontos volt számomra, hogy ott legyen 8-10 fiatal. Nem készültem sokat az ifire, sokkal fontosabb volt számomra, hogy ott legyenek. Hogy Isten mit akar, arról végképp nem kérdeztem meg Őt. Ha pedig kevesebben, vagy többen ott voltak, rettenetesen izgultam, hogy jó lesz-e az alkalom? „Megfelel-e” nekik, vagy sem. Szerettem volna a tettségüket elnyerni, hogy legközelebb is eljőjenek. Olyannyira, hogy még a krisztusi üzenetet is háttérbe szorítottam. Mert az „ugye” botránkozás és bolondság?! Így jött el az a pillanat, hogy minden erőlködésem ellenére is szinte teljesen meghalt az ifi. Összetörtem, leborultam Isten előtt, és bűnbánatot tartottam. Isten pedig megértette velem, hogy őneki van terve ezekkel az emberekkel! Ne izguljak a létszám felett. Inkább hirdessem a Krisztus felszabadító evangéliumát, mert abból fakad igazán élet. Jól fel kell készülnöm, elkérnem, hogy mit akar aznapra Isten, aztán nyitottan megérkezni az alkalomra. Előfordult nem egyszer olyan alkalom, ahol két vezető volt jelen, és két ifi. De ez nem zavart. Nem kezdtem el görcsösen utánuk telefonálni. Jók és tartalmasak lehetnek ezek az alkalmak is! Számunk hála Istennek mégis gyarapodott, most 6-8 fő van jelen az ifiken.

Ezen az úton járva értettem meg még néhány gondolatot. Egyrészt azt, hogy elsősorban az számít, hogy szeretem-e őket, vagy sem. Oda járnak szívesen, ahol érzik, hogy fontosnak tartják, és elfogadják őket. Volt, hogy úgy éreztem, nehezen tudok valaki felé nyitott és érdeklődő lenni. A kedvességem és szavaim inkább balul sülték el, mintsem jó kapcsolatot

építettek volna. Eszembe jutott, hogy imádkoztak ezért. Isten meghallgatta, és rendbe hozta ezt a kapcsolatot! Másodszor megértettem, hogy a mondanivalónak élőnek kell lennie bennem. Hitből hitbe megy az evangélium. Élő hitből élő hitbe. Volt, hogy fáradt voltam, és letört. Felkészültem ugyan, valószínűnek tartom, hogy biblikus is volt az, amit mondtam, de nem járt át, nem ragadott meg a mondanivaló. Ha rám néztek, nem láttak pozitív illusztrációt az üzenethez. Megéreztek a disszonanciát, és ők sem vették komolyan. Tudom, hogy Istennek van hatalma arra, hogy ennek ellenére megszólaljon. De ez a diszharmónia inkább hátráltat, mint épít. Úgy érzem, hogy mindezek

mellett jön harmadrészt az, hogy mit mondok nekik, miről beszélgetünk egy adott ifin.

Miközben rápillantok ezekre a pontokra, azt látom nagyon hasonlóak a fiatalabb koromban engem is megragadó gondolatokhoz. Nem utólagos szerkesztésről van szó. Így éltem ezt át. Talán általánosságnak tűnnek messziről, de őszintén mondhatom, hogy megélt kudarcok és örömek fogalmazták meg bennem. Most sem tudom igazán ennek megfelelően vezetni a csoportot. Mégis segít, hogy láthatom magam előtt, mintegy vezérelvet, ezeket a gondolatokat. Remélem áldássá válik ez a néhány sor mások életében is.

Zempléni gyalogtúra

FODOR ISTVÁN

IFJÚSÁGI MISSZIÓ

– ahogy én látom –

Gyülekezetünk Pest megye gyorsan fejlődő régiójához tartozik. Missziói egyházközség. Ifjúsága meglehetősen sokszínű. Ennek eredete a fővárosból frissen kiköltözötték tulajdonságait mutatja. Ha pesszimistán tekintünk a helyzetre, akkor azt kéne megállapítsuk, hogy a vidék negatív, és a város negatív tulajdonságai ötvöződtek, egy kis létszámú és egymást nem ismerő emberek gyülekezetében, és ifjúságában. Ha pedig a jó tulajdonságokra tekintünk, akkor megláthatjuk hogy ennek ellenére képes bővülni gyülekezetünk. Ennek része az ifjúsági élet.

Mint ifjúsági vezető látom, hogy több lehetőség van az ifjúságban, mint amit képesek vagyunk kihasználni. Ennek a látásnak a reménye által folyik a munka, melyet lelkipásztorunkkal közösen végzek.

Hetenti alkalmainkon ennek ellenére 6 fő bruttó létszámú jelenlét az átlagos. Sokan ezt kevésnek tartanak, de hálát adok az Úrnak hogy ez a pár ifjú is itt lehet. Ez nem a szegény, hanem a gazdag ember hálaadása, mert aki itt van, azzal annál mélyebb beszélgetés, ez által ismeret, így közös hit van kialakulóban. A személyes hitépülésnek önzésszerű szakaszán

vagyunk tehát, ami egy ember hitéletében is valahogy így alakul. Előbb megfordul a szemlélete, majd ismeretet és hitet gyűjt, míg egyszer ez a megismert szeretet magától is kicsordul és Isten közelébe hív embereket. Erre a hit túlradásra várunk titkon, és örömmel vagyunk jelen a közös bibliaórákon, filmklubokon, vagy éppen táborokon.

A résztvevők meglehetősen frissek, sok közöttük az újonnan konfirmált. Ők mindig új reményt jelentenek az ifjúság feldúsulására. Ezért nem a régiék kikonfirmálása a felelős, mivel gyülekezetünk fiatal. Sokkal inkább cél volna a máshonnan ide költözött, de konfirmált ifjúság integrálása, de erre még nem fordítottunk figyelmet. Az élet újonnan fel-

pezsdülése egy frissen épült közösségi terem lesz, mivel eddig ún. semleges helyen tartottuk az ifjúsági bibliaórát, ahogy minden más alkalmat is.

Ezúton biztatnék mindenkit egy kis létszámú ifjúság vezetőjeként, hogy bátran folytassa, kezdje el, vagy mélyítse ifjúságának hitéletét, nem a magas létszámra, hanem az egymással és Istennel való minőségi kapcsolatra törekedve. A többi, és a többiek jó reménységgel jönnek majd maguktól. Nálunk mindeddig alapul szolgált az ima és az ige. Remélem ez után is – ha majd beköszöntenek a dúsabb létszám napjai – Isten felé fordulásában fogja ifjúságunk megtalálni önmagát. Országszerte.

TAR ZOLTÁN

IFJÚSÁGI MISSZIÓ

– ahogy én látom –

Ebben a rövid cikkben saját tapasztalataimat osztom meg az Olvasóval. Öt éve foglalkozom a konfirmáció utáni korosztállyal, ezt megelőzően három évig jártam ifjúsági órára. Ennyit magamról.

Mint minden misszióban, a fiatalok közti szolgálatban is az imádság az első lépés. Istentől kell kérni megszólítható fiatalokat és hűséges vezetőket.

Honnan tudtam meg, hogy Isten ebben a szolgálatban szeretne látni és használni? Nem egy reggeli csendességben kapott Igéből. Több hónapon keresztül eljártam a „kisífi” alkalmakra (is), elmentem a csendes hetükre, beszélgettem velük, majd tartottam egy-két rövid áhítatot. Adtam időt magamnak megismerni ezt a szolgálatot, közben többen imádkoztunk azért, hogy helyesen döntsünk.

Fontosnak tartom, hogy ne önjelölt emberek végezzenek missziót, hanem a gyülekezetben már szolgáló testvérek figyeljenek oda, imádkozzanak a többiekért, segítsék, tanítsák, majd vonják be a közös munkába. Ebből is következik, de egyébként is jónak tartom, hogy többen vezessenek egy csoportot (ifit). Ennek olyan haszna is van, hogy megoszlik a munka, jobban oda tudnak figyelni az emberekre, együtt

tudnak gondolkodni, imádkozni, szervezni.

Alapvetően fontosnak tartom, hogy már a konfirmációs tanfolyam alatt, különösen a második részében foglalkozzunk a csapattal. Igen, be kell menni az órájukra, meg kell ismerni őket, programot kell szervezni nekik, és el kell nekik mondani, hogy a csoport együtt maradhat a vizsga után is – kötetlenebb formában. Jó, ha elhívjuk őket csendeshétvégre, csendes hétre is, ahol jobban megismerhetjük egymást, és belelátnak az ifi életébe. Ha a konfirmáció utáni szeretetvendégségen kezdjük őket ifibe hívni, akkor csak kevesen fognak eljönni, hiszen azt sem tudják, hogy kik vagyunk, és mit akarunk.

Persze ehhez összehangolt munkára van szükség a gyülekezet lelkipásztorával. Az ideális modell szerintem az, ha a lelkész a vezetők vezetője lelkileg, teológiailag és a szervezés fő vonalaiban is. Ha ez megvalósul, maga a lelkész fogja kérni, hogy foglalkozzanak a vezetők a konfirmandusokkal is.

Az ifisek gyülekezetbe való bekapcsolódásához a következőket tartom fontosnak: a vezetők példamutatását, tanítást (a gyülekezetéről, az istentiszteletéről), idősebb gyülekezeti tagok bizonyágtételét és hívogatását,

közös programokat, ahol megismerhetik egymást a különböző generációk és a tizenévesek számára is érthető prédikációt.

Azt gondolom, az ifi bibliaóra beszélgetésen kell alapuljon. Különben sokszor egész egyszerűen elbeszélünk a fejük fölött. Mindig ki kell deríteni, hogy az adott témában mennyit tudnak elfogadni, mit gondolnak, mit hisznek. Ehhez képest lehet egy lépéssel előrehaladni. Fontos a szemléltetés is, gyakran csak képek, példák, jelenetek maradnak meg bennük.

A kamaszkornak különösen is sajátja, hogy valahova, valaki(k)hez tartozni akar az ember. Ezért különösen nagy felelőssége a vezetőknek, hogy kialakítanak-e egy olyan légkört az ifiben, ahol otthon érzik magukat a tagok. Ezt egy otthonos gyülekezeti terem, egy csésze tea, játékok, odafigyelés nagyon megkönnyíti. De idetartozik a családlátogatás is, ahol megismerhetjük az ifisünk szüleit, háttérét, szobáját, poszterit, stb. Ráadásul bizalmat nyerünk a szülőktől is, így könnyebben elengedik a gyerekeiket. Az ifis pedig megtapasztalja, hogy fontos vezetői számára, valóban elfogadják és szeretik.

Van még egy nagy hűséget és viszonylag sok időt igénylő része az ifi vezetésnek: ott kell lenni lehetőleg minden rendszeres igei alkalmon. Ha kiszámíthatóan jelen van a vezető, az biztonságot jelent a csoportnak, és azt mutatja, hogy lehet rá számítani.

A tizenéveseknél manapság tapasztalható, hogy olykor nem adnak saját szavukra (például tíz perccel indulás előtt lemondják a táboron való részvételt). Ezért, és Isten rendszeretete

miatt is jónak tartom, ha egy ifiben rend van. Ha betartják az időpontokat, bizonyos szabályok le vannak tisztázva. Ez különösen a csendes hetekre igaz!

Egyszerre tapasztalhatóak a lódítások és az őszinte megnyílások. Ezért fontos őket komolyan venni, de reálisan. Érezzék, hogy fontosnak tartjuk az érzéseiket, szavaikat, de ha túl naivak vagyunk, akkor ezzel visszaélhetnek.

Sokszor a kevesebb a több. Féltő szeretetünkéből is adódhat, hogy el akarunk mindent mondani egy-egy alkalmon. Mégis azt tapasztaltam, hogy ha énekelünk néhány számukra is kedves éneket, ha beszélgetünk és játszunk is az ifi órán, ha kötetlenebb a légkör, akkor egyrészt könnyebben megnyílnak, másrészt hatásosabban át tudjuk adni azt a talán rövidebb igei üzenetet, mintha unalmas másfélórás előadással traktálnánk őket hétről-hétre. Fontos, hogy jó legyen a hangulat az ifiken, és ha ez renddel párosul, akkor nem veszi el az üzenet életét.

Nagyon jó, ha egy ifiben barátságok alakulnak ki, sőt a vezetőnek is törekednie kell arra, hogy megbízható barátként tekintsen rá minél több ifis. Abban is látok fantáziát, hogy a területileg közel eső két-három gyülekezet ifjúságával legyenek közös alkalmak, mert ez erősíti a csapatot (látják, hogy más fiatalok is keresik az Urat), és jó alkalmakat nyújt hasonló korú keresztyének megismerésére is.

Sok mindennel lehet vitatkozni, de a következő két dologgal szerintem nem érdemes:

Az ifi vezetőnek nagyon kell szeretni a rábízottakat, és hűségesnek kell lennie az Úrhoz. Ekkor azt gondolom, Isten meg fogja áldani szolgálatát, hiteles élete vonzó lesz más fiataloknak is.

„Bölcsé teszek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod. Tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.” Zsolt. 32,8.

A hálózat épül. Teológus nap Soponyán.

KISS ANDREA

IFJÚSÁGI MISSZIÓ

– ahogy én látom –

Kis falum gyülekezetének, amelynek tagja vagyok, jelenleg nincs aktív ifjúsági közössége, ezért egyenlőre csak próbálkozásainkról tudok írni. A gyülekezetben kb. tíz évvel ezelőtt volt utoljára rendszeres alkalom fiatalok számára, amit egy falubeli teológus vezetett és fogott össze. Azóta ő már saját gyülekezetében szolgál, és az akkori ifi tagjai már mind felnőttek, legtöbbjüknek már családja is van.

Gyülekezetünkben két évente van konfirmáció, a konfirmáltak száma mindig változik, van, amikor csak ketten, de van amikor öten is konfirmálnak. Őket próbáljuk „megtartani“, különböző alkalmakra hívjuk őket – ifire, hajókirándulásra, ifjúsági konferenciákra. Sajnos nem nagyon érdeklődnek, legtöbbjük „kikonfirmált“ és a gyülekezetbe sem járnak el. Sokszor úgy éreztük, már „unják“ hogy állandóan különböző helyekre hívjuk el őket.

Idén nyáron eljött hét tizenhárom év körüli fiatal – akiknek papíron, de még amúgy se, semmi közük nincs az egyházhoz –, egy REFISZ által szervezett ifjúsági táborba, Balatonszárszóra. Legtöbbjük még nem nagyon hallott Istenről nem jártak hittanórákra, két fiatait kivéve. Mindannyian az utcán töltik minden szabadidejüket – ami alapvetően nem elvetendő dolog –, de engem megdöbbentett, amikor láttam, hogy még az alig 12 éves kislány is együtt dohányoztak a többiekkel. A tábori kiscsoportos beszélgetésen, az egyik csoportvezetőjük lehettem, így egy kicsit jobban megismerhettem őket. A tábor végén elmondták, hogy bár nem lettek hívőkké, de elgondolkodtatta őket mindaz, amit a hét folyamán hallottak. Nagy lelkesen – hogy talán most elindulhat valami ifjúsági élet a gyülekezetben – megbeszéltük velük, hogy a tábor után hetente találkozunk, beszélgetünk és énekelünk, ha van kedvük. Azt mondták, hogy van

kedvük hozzá és szívesen eljönnének – viszont amikor első pénteken vártuk őket, nem jöttek, és az azt követő hetekben sem. Más volt a tábori környezet, ahol csupa keresztyén fiatal vette körül őket, és más a környezet otthon a haverok között, ahol „égő“ felvállalni, ha ilyen közösség tagjai – főleg úgy, hogy gyülekezetünknek majdnem hogy egyáltalán nincs fiatal tagja. Mégis Isten különös kegyelmének találjuk azt, hogy ők eljuthattak ebbe a táborba, és láthattak valami más közösséget és életet, mint amiben addig éltek. És azt, hogy így hallhattak Istenről. Szerveztünk külön nekik biciklitúrát – nagyon szeretnek biciklizni – de erre sem jöttek el. Több programra mondták, hogy jönnek, de utolsó nap lemondták, vagy csak egyszerűen nem jöttek el.

Új ötletként októberben a filmklub lehetősége merült fel, amelyet plakátokon is hirdettünk, a Diakónia épületében tartjuk, talán oda inkább eljönnek, mint a templom mellé – és talán ez nagyobb érdeklődést kelt, mint egy hagyományos ifióra. Rengeteg fiatal van a faluban, és mivel közel vagyunk Budapesthez, egyre többen költöznek le, így megvan a helye az ifjúsági munkának. Nehézség az, hogy nem nagyon ismerjük őket, ezért egy-két hónapja majdnem minden hétvégén kimentem, hogy próbáljak beszélgetni, ismerkedni velük,

A jövő mosolya

közelebb kerülni hozzájuk. Enélkül „megérthető” ha nem jön senki – gyülekezeti alkalomra hívjuk, és még nem is ismerik azt, aki tartja.... A beszélgetésekre nyitottak, főleg a tizenhárom-tizenöt év körüliek, a filmklub után is folyamatosan érdeklődnek, de péntek esténként valamiért mégsem jönnek el. Nehéz megtenni az első lépést, attól félnek, hogy a végén még jól fogják érezni magukat és ott maradnak... Egy-két fiatal (inkább egy) jön el a filmklubra, de bízunk abban, hogy idővel talán többen is leszünk majd. Nagy ajándék az is, ha nem is az otthoni alkalmakra, de nyári

táborokba el tudjuk hívni őket. Hiszen mellett, hogy a gyülekezetnek ifjúsági közössége lehessen, még fontosabb az, hogy ezek a fiatalok megtapasztalhassanak valamit Isten közelségéből, akár csak egy hétre is. Lehet hogy ennek a gyümölcse csak később lesz meg, de bízunk abban, hogy a maga idejében meglesz ez is... Jó tudni azt, hogy a munkánk, amelyet végzünk Isten kezében van, és minden bizonynyal terve van vele, nem hiábavaló a fáradozásunk.

E cikk megírása óta, Istennek hála, valami elkezdődött...

KÓKAI GÉZA

IFJÚSÁGI MISSZIÓ

– ahogy én látom –

Egy közösség életében fontos szerepet tölt be a vezető, akinek személyisége meghatározza a tagok hozzáállását és viszonyát az együttműködéshez. Ez hatványozottan igaz egy fiatalokból álló csoportra. Azt gondolom, még meghatározóbb ez egy kisebb településen, mint amilyen a Bács-Kiskun megyei Tiszakécske. Az itteni református ificsoport vezetésében veszek részt a gyülekezet lelkipásztorával közösen, egymást váltva. Nem vagyunk könnyű helyzetben, hiszen az előző vezetőik nagyon jól összefogták a csapatot, irányítva és meghatározva lelki életüket. A vezetők egyszerre kényszerültek távozásra, az egyiküket Isten gyermekkel ajándékozta meg, a másik távozott a gyülekezetből, új lel-

kési állást kapott. Két évig irányították az ifit. Már ekkor is részese voltam a csoportnak és jól ismertek engem is. Az utánuk keletkezett űrt kellene betöltenem, ami egyáltalán nem könnyű feladat. Meghatározók és jó irányítók voltak. Valamint az sem elhanyagolható tény, hogy egyéb programokkal kell felvennem a harcot, mint például mozi, péntek esti szórakozóhelyek és egyéb alternatív lehetőségek. A csoportlétszámában erősen visszaesett, az eddigi 10-12, olykor 15 főből ma kb. 5-6 ember jár. Szomorú, de azt gondolom nem siránkozni kell (amit a fiatalok olykor meg is tettek), hanem küzdeni, ötletekkel előállni a régi, de elveszett emberek visszacsábítására, és újabb tagok bekapcsolásáért munkálkodni. Így első

lépésként minden alkalom feletébb interaktív, mozgalmas próbál lenni, hogy élvezetesen és értelmesen töltsük el időnket. Megjegyezném, amit nem régen fedeztem fel, hogy a közös éneknek zenélésnek hatalmas lelki és összetartó ereje van. A második lépés a lazább keretek közötti együttlét lehet: ezért például reformáció napján, a délutáni istentisztelet után „reformáció bulit” tartottunk. Sikeres lett, régi emberek jelentek meg ismét az

Házi együttlét

ifiken. Azonban ez még csupán rész siker, még nem értünk célba. További ötleteken törjük a fejünket, így tervezünk kirándulásokat, igyekszünk minden hónapban egy filmet megnézni, közös karácsonyozást 22-én, szeretnénk együtt tölteni a szilvesztert is, mindenképp elmegyünk a megyei ifjúsági találkozóra, és több közös programot tervezünk. Próbáltam a fiatalokat bevonni a gyülekezeti könyvtér-jesztésbe, amit megcsináltak ugyan, de nem teljes lelkesedéssel és nem igazán szívesen. Talán még nem voltak érettek erre a feladatra. Azonban nem általános, hogy az aktív ifi tagok

rendszeresen járnak templomba, vasárnapi istentiszteletre.

Megemlítem, hogy hihetetlenül fontos az imádság háttér ehhez a szolgálathoz is. Küzdelmes feladat irányítani a gyülekezet fiataljait, de azt gondolom fontos végeznünk, a jövő rejtőzik benne. Ha nem végezzük, akkor az elkövetkező nemzedéket irtjuk ki gyülekezeteinkből. Töretlenül és mérhetetlenül nagy lelkesedéssel, türelemmel és teljes hittel kell végeznünk ezt a szolgálatot, és akkor megáldja a mi Istenünk és gyümölcsöző lehet.

A MODERN IFJÚSÁGPOLITIKAI GONDOLKODÁS (ÉS OKTATÁS) FELÉ

Kátai Gábor: Gondolatok az ifjúságpolitikáról és eszközeiről Magyarországon és Európában. Szeged, Belvedere Kiadó, 2006.

Számtalanszor halljuk életünkben: „Meg kell oldani az ifjúsági problémát.“ Azonban az ifjúság nem probléma. Az ifjúság erőforrás! A magyar ifjúságpolitikai szakirodalom legfrissebb kötetét a szegedi Belvedere Meridionale gondozta. A non-profit kiadó egyik legfontosabb célkitűzése, hogy a legaktuálisabb hazai és nemzetközi irodalmat hozzáférhetővé tegye az ifjúsággal foglalkozó szakemberek (politikusok, kutatók, ifjúsági segítők-munkatársak) és civil szervezetek számára. Érdemes ellátogatni a honlapjukra: www.belvedere.meridional.hu.

Különösen aktuális Kátai Gábor összegzésének a közreadása most, amikor a felsőoktatásban több mint 600 hallgató iratkozott be ifjúságsegítő szakra, a második Nemzeti Fejlesztési Tervbe egyik komoly fejezete a gyermek és ifjúságpolitika, és az elmúlt évek tendenciájában egyre szaporodik a napi rendszerességgel ifjúságsegítést végzők száma.

A könyv írásaival elsősorban a nézőpontokat szeretnénk tágítani, és azoknak munkáját szeretnénk segíteni, akik a fiatalokról, az ifjúságpolitikáról gondolkodnak, ösztönös ifjúságsegítők, önkéntesek, civilek, akik kíváncsiak arra, mit gondol a mindennapi ifjúsági munkát leíró környezetről, jelenlegi helyzetről egy félig elméleti, félig gyakorlati szakember.

A kötet szerzője a Mobilitás regionális fejlesztési igazgatója, óraadó a Szegedi Tudományegyetemen és a Kaposvári Egyetemen, korábban a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának alelnöke (1998). 2000-től 2003-ig a Mobilitás Közép-magyarországi Regionális Ifjúsági Szolgáltató Irodájának vezetője. A kötetet tisztelettel ajánljuk figyelmébe.

I. BUDAPESTI REFORMÁTUS IFJÚSÁGI VEZETŐK TALÁLKOZÓJA

(EGY)MÁS SZEMMEL

2006. december 2-án, szombaton budapesti református ifjúsági vezetők találkozója lesz Budapesten, a MEÖT székházban (XI. ker., Magyar tudósok krt. 3.). A találkozó célja, hogy megismerjük a budapesti fiatalok életvitelét, egymás hite által megerősödjünk hivatásunkban, és mérlegeljük lehetőségeinket. Rövid előadások mellett a találkozó teret biztosít a beszélgetéseknek, játékos ismerkedésnek, amelyre minden Budapesten szolgáló ifivezetőt szeretettel várnak. Az elhangzó tapasztalatok, ötletek, és víziók nem vesznek el a budapesti szmogban, hanem lehetőség van arra, hogy beépülhessenek az ifjúsági misszió lehetőségeit kereső stratégiaalkotási folyamatba.

Jelentkezési határidő: 2006. november 27.

*Jelentkezés és bővebb információ:
ifjusag@zsinatiiroda.hu*

II. A SZENTÍRÁS SZÖVETSÉG KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÁSA

LETÖLTHETŐ BIBLIAÓRA-VÁZLATOT AZ
INTERNETRŐL!

A Szentírás Szövetség munkatársai most egy olyan anyagon törnek a fejüket, ami a weboldalukról lenne letölthető, kinyomtatható. Ezek bibliai, ifjúsági óravázlatok lennének, az angol Szentírás Szövetség Connect sorozatának egyes kötetei. Minden anyag 4 vázlatból áll, és aktuális témákat – könyveket, filmeket, dalokat, személyiségeket – vesz kiindulópontul, majd azt veszi górcső alá hogy, mit is mond ezzel kapcsolatban a Biblia. Tehát nem(csak) arról van szó, hogy egy adott mű jó vagy rossz, káros vagy építő, hanem azokkal a témákkal kapcsolatban, amik felvetődnek, ismétlődnek

benne, mi a Biblia mondanivalója. Most még csak a válogatás fázisánál vannak. Te melyik három témát választanád vázlat-alapanyagának fontosságai sorrendben az alábbi témák közül?

- Jóbarátok
- Harry Potter
- A Simpson Család
- James Bond
- John Grisham regényei
- Tv szappanopera sorozatok
- TV quiz műsorok, vetélkedők
- A Gyűrűk Ura
- Madonna
- A Matrix Trilógia
- U2: All that you cannot leave behind
- Billy Elliot
- Csokoládé (mármint a film)
- Szuperhősök
- Da Vinci Kód
- Csillagok Háborúja trilógia
- Komputer animációs filmek (Shrek és társai)

Az általad megjelölt három téma, illetve véleményed mellett neved és elérhetőségeid (telefonszám és email) is írd meg nekünk az ifjusag@zsinatiiroda.hu címre.

Az első 50 válaszadó ajándékot kap: a Szentírás Szövetség Útjelző c. ifjúsági biblia-olvasó kalauzát! Kettő közül választhatsz, vagy a még aktuális 2006. szeptember-decemberit, vagy karácsonyi ajándékként a 2007. január-márciusi negyedévre szóló Útjelzőt!

Válaszodat, a három megjelölt témát, illetve véleményed elérhetőségeid megjelölésével várják 2006. november 27. hétfőig, az ifjusag@zsinatiiroda.hu email címre várják

Az általad jelölt témákat a többi válaszadóval együtt összevetik amely alapján fogja a Szentírás Szövetség kialakítani a letölthető vázlatok tematikáját.

Felhívjuk kedves Olvasóink figyelmét, hogy ha havi programjait, híreiket elküldik a protestansteka@gmail.com e-mail címünkre, akkor az alábbi rovatban helyet tudunk biztosítani a megjelenéshez.

Két jehovista megszólít egy embert a busz-megállóban.

- Uram, akar ön Jehova tanúja lenni?

Mire az ember:

- Elnézést, de nem láttam a balesetet!

A hosszú prédikációiról ismert pap mise közben odaszól a kisettenkedni igyekvő férfinak:

- Bocsásson meg, de mi olyan fontos?

- Elnézést kérek, a fodrászhoz megyek.

- És mise előtt ezt nem lehetett volna elintézi?

- Akkor még nem volt rá szükségem...

Egy református és egy evangélikus lelkész beszélget. Az evangélikus így panaszodik:

- Képzeld, tele van denevérrrel a templom padlása és sehogy sem tudom elűzni őket. Nem tudsz valami jó módszert?

- Konfirmáld le őket, akkor egyiket sem látod többet!

Így szól a pap a hívekhez:

- Jövő héten a hazugság bűnéről fogok prédikálni. Hogy megértsétek, miről is van szó, olvassátok el Márk evangéliumának 17. részét.

A következő vasárnap a szószékre lépve megkérdezte a híveket, hányan olvasták el Márk evangéliumának 17. részét. A templomban minden kéz a magasba emelkedik.

- Márk evangéliuma csak 16 részből áll – mondja a pap ravasz mosollyal az arcán.

- Most pedig hallgassátok prédikációmat a hazugságról.

Egy archeológus éppen a Negev-sivatagban végez ásatásokat Izraelben, amikor egy koporsót talál, benne múmiával. Azonnal hívja a legtekintélyesebb múzeum specialistáját, tudósát, és közli vele, hogy egy szívinfarktusban elpusztult, 3000 éves férfi múmiára talált. A tudós megkéri, hozzák be a leletet, hogy pontosabban megvizsgálhassák.

Egy héttel később telefonon hívják az archeológust, és döbbenet közlik vele:

- Uram, önnek mindenben tökéletesen igaza volt! Hogyan tudott első látásra mindent ilyen pontosan megállapítani?

- Egyszerűen. A múmia egy cetlit tartott a kezében, a következő felirattal: „10.000 shékel Góliátra“.

Család ül az ebéd körül. A menü spenót. Az apa mondja a kisfiának:

- Fiacskám, evés előtt mondd el szépen az imát.

Mire a gyerek:

- Jövel Jézus, légy vendégünk – edd meg amit adtál nekünk...

Egy lelkész föl-alá lépdél az igehirdetés közben és nagy lendülettel rángatja maga előtt a mikrofon zsinórját, nehogy rálépjén. A széksorokhoz közeledve azonban mégis belegabalyodik a kábelbe és majdnem elesik. Miközben forog és a kábelt cibálja, egy kislány a harmadik sorban odasúgja az anyjának:

- Mama, ha elszabadul, ugye nem fog bántani minket?

Vizsga. A hallgató leül Eötvössel szemben, aki az alábbi kérdéssel kezdi a vizsgáztatást:

- Hogyan jött ma az egyetemre?

A hallgató gyorsan kapcsolt. Erre a kérdésre a szokásos válasz az, hogy villamossal, és a következő kérdés a dinamó lesz, amit pedig ő nem tud. A válasz tehát:

- Gyalog.

- Gyalog? Hát hol lakik maga?

Hazudni nem lehet, tehát megmondja:

- Kispesten.

- Kispesten? És onnan gyalog jár?

- Igen. Én szeretek gyalog járni.

- És mit csinál, ha késésben van?

- Akkor szaladok - válaszol a diák.

- És mit csinál, ha szakad az eső?

- Akkor esernyővel jövök.

Eötvös fölteszi az utolsó kérdést:

- És hogy jön az egyetemre, ha késésben van és szakad az eső?

A diák kitartó, most már nem adhatja föl a játszmat:

- Akkor bérkocsival.

Ekkor Eötvös elmosolyodik, és azt mondja:

- Látom, a dinamót nem tudja, de maga az életben meg fogja állni a helyét. És a hallgató indexébe beírta, hogy „kollokvált“.

KITŐL VÁROD A BOLDOGSÁGOT?

„Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa!” Mt 5,3

Arra a kérdésre keressük most a választ, hogy mit tanított Jézus a boldogságról. Kik a boldogok? Mitől válik boldoggá az ember, és hogyan lehet ez a miénk is?

Nem arról a boldogságról van itt szó, melyet akkor érzünk, mikor egy jót ettünk, vagy egy vicc elmondása után a hasunkat fogjuk a nevetéstől. Többet jelent, mint amit e szó köznapi használatában megszoktunk. Ez a boldogság mélyebb, olyan boldogság, mely az Istennel való békességből származik. Ezt szem előtt tartva leszünk képesek megérteni a boldogmondásokat.

Jézusnak ez a kijelentése: „boldogok a lelki szegények”, komoly kihívás elé állít minket. Egyrészt azért, mert nem könnyű megérteni e szavak értelmét. Másrészt azért, mert még nehezebb teljesíteni.

Jézus azt mondja, akkor kezdődik a boldogság, amikor rájövünk arra, hogy maunktól nem lehetünk boldogok, mert lelkileg túl szegények vagyunk hozzá. Nem lehetünk olyan jók, olyan erősek, olyan igazak, hogy azt saját magunk elérhetnénk.

Egy apa mesélte nekem, hogy látta, amint kisgyereke próbálta bekötni cipőfűzőjét. Tudta, hogyan kell, de nem volt elég ügyessége hozzá. Egyszer túl korán, másszor túl későn kezdte megcsomózni, végül látszott rajta, hogy mindjárt elsírja magát. Ekkor az apa felajánlotta segítségét, de a gyerek azt válaszolta: „Kösz, apa, de nem. Én is meg tudom csinálni.”

Egész társadalmunk attól hangos, hogy „bíz magadban, meg tudod csinálni!” Ha összeszeded magad, és beleadod minden erődet, akkor sokat fogsz keresni, boldog házasságot remélhetsz, szeretni fognak az emberek, boldog leszel. Ha elrontottad, kezd újra!

Nézz körül a világban! Mindenki így gondolkodik. De vajon hányan boldogok igazán közülük? Magukban bíznak, majd ők megcsinálják, és az életük romba dől.

Te is így gondolsz?

Ráébredni saját szegénységünkre még nem ad boldogságot. A szegénység önmagában nem boldogít. Aki nem hiszi, próbálja ki! Szükséges ráébredni, de nem elégséges.

A Biblia eredeti nyelvén, görögül ez a kifejezés, hogy „lelki szegény”, kicsit többet jelent. Konkrétan a koldus szóval él Jézus, és azt mondja, hogy az a boldog, aki elismeri szegénységét, de nem nyugszik bele, hanem koldulja azt. Keresi, kéri. Még hozzá nem akar kitől, hanem a Lélektől. A Lélek itt a Szentlelket jelenti, azaz Istent. A teljes mondás értelme tehát az, hogy a boldogság kezdete annak elismerése, hogy az csak Istentől jöhet.

Én már átéltem, hogy a legnehezebb dolgok egyike kiengedni a kormányt a saját kezemből, és átadni azt Istennek. Elhinni azt, hogy ő boldoggá tehet, és meg is akarja ezt tenni. Rizikós? Igen, nagyon is. Én csak azt tudom elmondani, hogy amikor ezt megtettem, megtapasztaltam, hogy teljesült Jézus ígérete: „azé a mennyek országa”. Azóta találtam meg azt a boldogságot, melyről valóban csak ezt lehet mondani: „mennyek országa”.

Te kitől várod a boldogságot? Ki képes azt megadni neked? Isten vagy te magad? Ezzel a kérdéssel kívánok jó éjszakát. Rágódjunk rajta!

Szabó László

WASS ALBERT

Szeressétek az iskolát!

(A református kollégium tanári karának ajánlom Kolozsvárt.)

*Akit az élet messze késztet,
s ezernyi esábos titkot ad,
szeresse ezt a régi fészket;
a régi iskolát.*

*Ha már az őszből messze szárnyal,
ne jöjjön, hogyha visszatér,
magyartalan, nagy ősi váddal
a régi, régi óér.*

*Mert ahol magyar még a lélek,
és szittya ajkon kél a szó,
ott heroadásról nem mesélhet
a bús tavasz-faló.*

*S akinek március az álma,
nagyot mer és nagyot akar,
az méltó lesz az iskolára:
mert ember és magyar!*

*Feeskék, akik most messze szálltok,
ne menjetek; hisz a halál,
romantikus, bús őszi útok,
úgyis majd megtalál'*

*Mikor az élet messze késztet,
s ezernyi esábos titkot ad,
szeressük ezt a régi fészket:
a régi iskolát!*

(Ifjú Erdély, 1925. december)